

Kulturpalota könyvtára,

Arad
Palatul Cultural

Cenzurat: L. VULPE

Anul XVII. évi.

Arad, 1934 február hó 1.

Nr 5. szám

Primredactor — Főszerkesztő
Chefredakteur

REINHART GYULA

MESERIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA — ERDÉLYI IPAR

Erdély és Bánság kis- és középipar-sainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Gúthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a timişoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Treizeci și patru de ani — treizeci și patru milioane

De Iuliu Reinhart

Cooperativa de Credit a Industriaşilor din Arad își prezintă acum bilanțul despre al 34-lea an de funcționare. În coloane considerabile de cifre enumără rezultatele diferitelor secțiuni, care ne arată o nouă etapă a dezvoltării și prosperității în drumul care și l-a propus cooperativa la începutul existenței ei.

Numai aceia își pot da seama despre succesul realizat, cari și ei însuși au încercat organizarea meseriaşilor în vreu-un scop. Numai aceia vor putea prețui, că ce înseamnă adunarea celor 1300 de membri în cooperativă și ce înseamnă munca depusă pentru menținerea loialității a acestor 1300 de membri timp de 34 de ani. A trebuit să luptăm atât contra atacurilor de dinafară, cât și contra numeroaselor învrăjbiri de dinăuntru. Numai aceia știu ce înseamnă învingerea indiferenței și atragerea către cooperativă a celor sute și sute de persoane, cari stau nepăsători față oricărui eveniment, pentru că nu-i mai interesează nimic. A aduce mulțimea acestora la noua viață, a-i învia la nouă muncă pe aceia, cari în letargia sărăciei lor se retrag ca niște lași și nu cutează nici să se plângă.

Numai încrederea nestrămutată în puterea salvatoare a cooperației, care se încrede în forța ei învingătoare este capabilă să primească lupta contra crizei mondiale, ca un far, care ne arată drumul de scăpare. Indrumarea aceasta ne o dă pentru industriași întregii țări Cooperative Industriaşilor din Arad, când ne arată că în ciuda crizei economice nu numai că și-a sporit capitalul ei propriu, nu numai că și-a câștigat încrederea numeroșilor ei depunători, înmulțind numărul lor, ci prin acordarea de noi credite a sanăat membrii ei, dându-le posibilitatea de a-și câștiga pâinea de toate zilele. Scopul și chemarea cooperativei fiind: a deschide din nou drumul creditelor, singurul drum către un viitor mai bun.

Cooperativa de Credit a Industriaşilor stă la înă, în cea mai mare măsură, o legitimează această atitudine trecută ei, căși tendința ei către dezvoltare, precum că un numai că s-a putut menține în timpurile cele mai critice, dar a prosperat atât material cât și moral. Suma de 34 milioane lei creditate membrilor cooperativei arată în deajuns forța acestei cooperative, așa și forța celor 1300 de membri înmulțită prin asociere, care stă în ajutorul fiecărui membru, dându-le: mână de ajutor la nevoie și mai ales dând siguranța necesară celor descurajați, celor lăsați la voia soartei.

Creditul se bazează pe încredere, deci câștigarea și conservarea acestei încredere trebuie să fie preocuparea noastră principală. De aceea trebuie să întărim cooperativa, ca să câștigăm încrederea depunătorilor. Aceasta însă numai în așa fel se poate realiza, dacă aducem în echilibru capitalul propriu cu depunerile aduse spre fructificare. Suntem siguri că proiectul direcțiunii de a majora încă în decursul acestui an capitalul propriu dela opt milioane la zece milioane va reuși. Suntem siguri că izbânda nu va lipsi nici de data aceasta. Stim însă că izbânda depinde numai de încrederea și devotamentul membrilor.

Bilanțul și contul de gestiune al anului 1933 arată următorul rezultat:

Cooperativa de Credit a Industriaşilor din

Arad a avut la finele anului 1932 în total 1187 de membri, în decursul anului au intrat 213 membri, au eșit 100 membri, rămân deci 1300 membri, cari au semnat 256510 părți sociale în valoare de 6.412.750 Lei. Din această suma s'a și achitat deja șase milioane 329 mii 025 lei. Rezervele ating suma de unu și jumătate milion lei. Deci capitalul propriu este de șaptemilioane 874 mii 613 lei. — Față de anul trecut se arată un spor de aproape jumătate milion, 497 mii 807 lei.

La 31 Decembrie 1932 suma totală a depunerilor a fost de 26 milioane 899 mii 656 lei. În decursul anului s'a ridicat de către membri 24 milioane 723 mii 091 lei. Suma actuală a depunerilor este de lei. 28 milioane 140 mii 991 lei, se arată deci un spor de un milion 241 mii 335 de lei. Conform bilanțului din 31 Decembrie 1932 suma creditelor acordate a fost de 32 milioane 121 mii 332 lei. — Am acordat noi credite în suma de 91

milioane 918 mii 449 lei. Membrii au achitat credite în suma de 88 milioane 816 mii 857 lei. Suma actuală a creditelor este de 34 milioane 089 mii 944 lei, deci cu un milion 968 mii 612 lei mai mult ca în anul trecut.

Suma finală a bilanțului a fost în anul 1932 de 34 milioane 861 mii 598. — Precum se arată a fost un spor de un milion 845 mii 077 lei față de anul trecut.

Profitul net, conform bilanțului este de 404 mii 223 lei.

Secția de Mărfuri cere funcționează lângă Cooperativa de Credit primind un nou avânt arată un rezultat mai favorabil și avem toată speranță într-un viitor mai bun. Suma solvită membrilor ei trece de patru milioane lei.

După o muncă depusă cu toată cinstea cerem cu capul ridicat încrederea membrilor și ajutorul lor zelos pentru viitor. Voin a desvolta cât mai mult opera începută, ca Cooperativa de Credit a Industriaşilor să devină cetatea meseriaşilor din Arad, care să-i apere și ajutoreze atât în timpurile bune cât și în cele rele.

Spiritul înțelegerii, căldura iubirii, înțelegerea reciprocă, și încrederea nestrămutată în ideea cooperației să ne conducă și în viitor, cari compunem marea familie a Cooperativei de Credit a Industriaşilor.

Harmincnégy év -- harmincnégy millió

Irta: REINHART GYULA

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete idei mérlegében 34-ik üztetvérvől számol be. Hatalmas számsorokban sorakoztatja fel az egyes üzletágakban elért eredményeket, amelyek a haladás és a fejlődés újabb állomását jelzik azon az uton, amelyen ez az iparos szövetkezet megalakulása óta kitartó munkával és lelkes igyekezettel tört előre.

Csak azok tudják az elért eredményt megbecsülni, akik maguk is próbáltak bizonyos cél érdekében iparosokat szervezni. Csak azok tudják értékelni, hogy mit jelent 1300 szövetkezeti tag-összejűjtésének munkája és az a munka, ami 1300 tag 34 éven át való együtt tartásával jár. Nemcsak a kívülről jövő, hanem a belülről feltörő támadások egész sorozatát kellett elhárítani. Csak azok tudják, mi az, legyőzni a közönyt és a szövetkezet érdekkörébe vonni azoknak százait és százait, akiket már semmi sem érdekel, hiszen ugyanis minden mindegy nekik. Felébrezteni az életkedvet, új munkára biztatni azokat, akik nemcsak elfásultak, de nincstelenségük tudatában gyáván visszahúzódnak és még panasza sem merik nyitni ajkukat.

Csak a minden akadályon keresztülható, a szövetkezés megváltó erejében megbízó, tántoríthatatlan hit képes arra, hogy felvegye a harcot a világválsággal szemben is, világító-toronyként mutatva meg a kivezető utat. Ezt az utmutatást végzi az ország iparossága részére az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete, midőn megmutatja, hogy a válságos idők ellenére nemcsak saját tőkét tudta gyarapítani, nemcsak bizalmat tudott a maga számára teremteni, betétesének számát megsokszorozva, hanem újabb és újabb kölcsönök nyújtásával tagjait ismét munkaképessé és keresővé tudja tenni. Mert a hitelszövetkezetek legfőbb célja és egyezersimint hivatása is: felébrezteni a hiteléletet, ami egyedül módja a jobb jövő megalkotásának.

Hogy az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete hivatása magaslatán áll, igazolja múltja, fejlődésének iránya és hogy a legválságosabb viszonyok között nemcsak megmaradt, hanem úgy erkölcsiakban, mint anyagiakban gyarapodott is.

A tagjainál kihelyezett 34 millió lej eléggé mutatja ennek a szövetkezetnek az erejét, hát még az, hogy az 1300 tagnak éppen a szövetkezet által megsokszorozott ereje áll minden egyes tag háta megett, támogatást és segítséget, de főképpen biztosítást nyújtva a csüggedőknek, a magukra maradtoknak és az arra rászorulóknak.

A hitel a bizalmon épül fel, tehát ezt a bizalmat megszervezni és megtartani egyik legfőbb törekvésünk kell, hogy legyen. Azért kell a szövetkezetet megerősíteni, hogy a betevők bizalmát teljes mértékben kiérdemelje. Ezt csak úgy érheti el, ha saját tőkét a betevők által nála elhelyezett összeggel egyensúlyba hozza. Hisszük, hogy az igazgatóság terve, hogy a mai, mintegy nyolcmillió saját tőkét még ez év folyamán tízmillióra emelje, valóra válik. Hisszük, hogy a siker ezuttal sem marad el. Tudjuk azonban, hogy ez a siker teljes egészében attól függ: fokozódik-e, ahelyett, hogy csökkenne a tagok bizalma és áldozatkészsége.

Az 1933-ik év mérlege és zárszámadásai a most lezárt évről a következő eredményt mutatják:

Volt az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének 1932 végén 1187 tagja, az év folyamán belépett 213 tag, kilépett 100 tag, marad 1300 tag, akik 256.510 üzletrészt jegyeztek hatmillió 412 ezer 750 lej értékben. Ebből az összegből hatmillió 329 ezer 025 lej tényleg be is fizettek. A tartalékok másfélmillió lejre rúgnak. Saját tőke tehát hatmillió 874 ezer 613 lej. Az előző évihez képest 497 ezer 807 lej, tehát közel félmillió lej a szaporulat.

Az 1932-ik év december 31-én 26 millió 899 ezer 856 lej volt a szövetkezet betétesének összessége. Az év folyamán 24 millió 723 ezer 091

lej fizetett ki a betéteseknek. A mai álladék 28 millió 140 ezer 991 lej. A szaporodás tehát egymillió 241 ezer 335 lej.

A kölcsönök álladéka az 1932. évi mérleg szerint 32 millió 121 ezer 332 lej volt. Új kölcsönöket folyósítottunk 91 millió, 918 ezer 449 lej összegben. Visszafizettek a tagok 88 millió 816 ezer 857 lej. Mint kölcsönálladék 34 millió 089 ezer 814 lej maradt, tehát egymillió 968 ezer 612 lej fel több, mint az előző évben.

A mérleg végösszege az 1932. évben 34 millió 861 ezer 521 lej volt, míg mostani mérlegünk 36 millió 706 ezer 598 lej, ami azt bizonyítja, hogy egymillió 845 ezer 077 lejre rugott a múlt év folyamán a szaporulat.

A mérleg szerint tiszta nyereség 404 ezer 223 lej tintet fel.

A szövetséget kebelében működő Áruhitelezőtestület az év második felében újabb lendülettel kedvezőbb eredményt ért el és bizakodva indul egy jobb jövő elé. A tagjainak kifizetett összeg meghaladta a négy millió lejt.

A becsülettel teljesített munka után emelt fővel kérjük tagjaink bizalmát és lelkes szeretettel további működésünkhöz. Céltudatosan akarjuk tovább építeni a megkezdett művet, hogy az Aradi Iparosok Hiteleszövetkezetét az új fejlesszük, amire hivatva van: Arad iparoságának erővé várává, amely jó és rossz időben egyformán segít, védi, oltalmazza.

Amegértés szelleme, a szeretet melege, az egymáshoz való ragaszkodás és a szövetségi eszmében való tántoríthatatlan hit vezéreljen továbbra is szebb jövő felé mindnyájunkat, akik az Aradi Iparosok Hiteleszövetkezetének nagy családját alkotjuk.

ÚJ VEZÉRFELÜGYELŐ 11 MEGYE TANONCSKOLAINAK ELÉN.

A munkügyi miniszterium Vulpe István tanácsosral tanoncotthoni igazgatót Timis-Torontal, Caraş-Severin, Arad, Bihor, Hunia, Alba, Sibiu, Fogaras, Brăşov, Trei scune megyék tanoncskoláinak és tanoncotthonainak vezérfelügyelőjévé nevezte ki. A elű iparosoktatás vezérfelügyelőjének megszűntetése tette szükségessé Vulpe Istvánnak vezérfelügyelővé való kinevezését.

SÜTŐIPAROSOK ÉS BORBÉLYOK BALJA TIMISOARAN.

E hó 4-én a szindikátusi székében Timisoara város sütőiparosága tartja meg farsangi mulatságát, e hó 31-én a borbélyok és fodrászok hagyományos sikerű bálja zajlik le.

Az Asszonyok Tüköré-ből

Irta: MÓRA FERENC.

Abban az időben, mikor Hóbiárt basa volt a polgármester Szegeden, két igen egyszerű ember élt a városban. Természetesen papucsmester volt mindkettő, csak hogy az egyik a törökök csinálta a papucsot, a másik a magyaroknak. A törököt hívták Ali Patlidzsának, a magyart hívták Pali Pál Istvánnak. Azt mondani se kell, hogy Ali Patlidzsán a magyar menyecskének asabta a papucsot, Pali Pál István pedig a török kadiának.

Mert az mindig úgy volt, hogy minden rendes menyecskének a maga divatja volt a legeszebb, de azért a másét hordta.

A közö művészet azonban nem tette egymás ellenségévé a két mestert, sőt inkább az tette őket igaz szívú barátokká és egymás magasztalóivá. Mert minél kiválóbb embernek ismeri el az ember a barátját, annál nagyobb a becsülete önmaga előtt.

—Büszke vagyok rá, hogy abban a városban tette le Allah a kenyeremet, ahol olyan papucsmester él, aki méltó volna rá, hogy minden huri lábáról ő vegyes mértéket — ezt szokta mondani Ali Patlidzsán, aki már akkor is tudta, hogy szép beszéd illik ahhoz, akit a meztelen lábak felruházójának választott ki a gondviselés.

Amely nyelvtanára a magyar mester így szokta visszacírogatni igazhíttá muszulmán szakítását:

— De bizony te vagy az a mester atyámfia, hogy én, ha arkangyal volnék is, csak tetőled mívelt papucsban járnék. Azért nem értöm én azt a sok szelkőtya-felhőzést, a ti tartózkodást, hogy miért kőti az rá magát az ilyen magamfaja csizsillók és kemunkájára, mikor a tiedben is járhatna!

Camera de industrie şi Comerţ din Arad contra impozitului pe lux şi cifra de afaceri

Sis'emul impozitului pe cifra de afaceri actual nu se poate menţine fiind nedrept şi ilegal.

Art. 30 din Legea pentru unificarea contribuţiunilor prevede, că numai acei mici industriaşi sunt impuşi la patenta fixă, cari nu plătesc impozit pe cifra de afaceri. — In spiritul acestei dispoziţiuni, micilor industriaşi cari sunt supuşi la plata impozitului pe cifra de afaceri, nu li se stabileşte impozitul in baza patentei fixe, ci ei vor fi impuşi de către comisia specială, cari iau ca bază un venit de Lei 225.000 după care contribuabilul trebuie să plătească către stat un impozit de 18.000 Lei anual chiar şi atunci, dacă dovedeste cu registre ţinute in regulă, că aqul financiar a fost inchisat cu deficit. In general impozitul minimal este un prejudiciu nespus de dureros pentru industriaşi şi comercianţi, fiindcă dacă contribuabilul este obligat de a plăti impozit şi după o întreprindere, care a inchisat bilanţul cu deficit, nu însemnează altceva decât faptul, că se plăteşte de fapt un impozit pe avere şi nu pe venit oricât de deghizat ar fi el: în un astfel de impozit nu este cunoscut de Legea contribuţiunilor. — Insa dispoziţia devine şi mai pegubitoare pentru acei nenorociti cari sunt impuşi la plata impozitului pe cifra de afaceri.

Art. 12 din Legea pentru impozitul pe lux şi cifra de afaceri prevede clar şi categoric că numai acei industriaşi sunt supuşi la plata impozitului pe cifra afacerilor cari lucrează cu cel puţin 6 muncitori sau cu maşini de peste 6 H. P. Prin o decizie ministerială dată mai in urmă au fost supuse la plata acestui impozit o sumedenie de alte întreprinderi industriale, cari pe urma naturii lor, nu pot fi considerate de industri mici ca de pildă: turnătorii de luminări, frângerii şi fabricanţii de sifon chiar şi pentru cazul, dacă nu lucrează cu 6 muncitori sau 5 HP. Nenorocitul frânger din provincie, care lucrează singur fără ajutor este supus prin urmare nu numai la plată impozitului pe cifra de afaceri dar şi la plata unui impozit către Stat de minimum 18.000 lei chiar şi in caz că intregul lui venit anual nu a atins aceasta sumă şi dacă vor fi până aci clasificati intre cele mai de jos clase la patenta fixa. Un număr insemnat de existenţe mici vor fi ni-

micite, dacă vor fi scoase din categoria patentei fixe şi impuşi la impozitul minimal.

Propunem să ne incuviinţati de a inainta Departamentului Finanţelor memorii, in care să cerem:

1. desfiinţarea impozitului minimal;
 2. Modificarea deciziunii ministeriale potrivit căreia pot fi clasificaţi la patenta fixă numai micii industriaşi, cari nu plătesc impozit pe cifra de afaceri.
 3. Abrogarea deciziunii ministeriale care obligă la plata impozitului pe cifra de afaceri şi pe acei mici industriaşi cari sunt scutiţi dela plata lui şi
 4. Să se înceteze odată de a se mai da instrucţiuni secrete, cari tind spre intensificarea in casărilor şi cari nu au alt rost decât de a spori expusul de rei al funcţionarilor fiscali.
- Vom solicita sprijinul cuvenit şi Uniunii Camerelor şi senatorilor aleşi.

MUNKAKAMARAK KISANTANTJA.

A jugoszlávai munkakamarák központjában tartott ülésen, amelyen felvetették a kisantant államok munkakamaráinak együttműködését. Elhatározták, hogy felhívják a romániai és csehszlovákiai szociális és munkásjóléti intézményeket, hogy a politikai és gazdasági kisan-tant után alakítsák meg a munkakamarák kisan-tantját is.

A három ország munkásjóléti intézményeit egységes irányítás alá akarják hozni. Később a munkakamarák kisan-tantját kiterjesztenek az egész Balkánra. Ez az ujonnan létesítendő hivatal a nemzetközi munkahivatal példájára fej-tene ki az egész Balkánra kiterjedő szociális munkaságot.

A munkahivatal célja a munkavédelem fokozottabb keresztülvitele és a munkásjóléti törvények egységesítése volna a Balkán államainak területén.

tokban, hogy miért kőti az rá magát az ilyen magamfaja csizsillók és kemunkájára, mikor a tiedben is járhatna!

— Vak veti világtalannak. — beherészett a török. — Hát a ti hobókoss asszonyaitok márt jönnek énhozzám, mikor te vagy az, akit a próféta maga tanított ki a szabókés használatára? —Hja, hosszú haj, rövid ész! — kacintott Pali Pál István, aki olyan szép kopasz fejet hordott a vállá között, mint egy elütnivaló tök Szent-andrásnap után.

— Kecsében is az hordja az éssét, aki a szakállt, — bólintott elégedetten a török, akitnek olyan szép hosszú szakállja volt, hogy munkájában hátra kellett neki vetni a vállán, különben előgetett volna és beleszagadt volna a cal-rizestáiba.

Az asszonyi állatok oktalansága volt az eszmecserék állandó tárgya és ezek az eszmecserék vagy a várbeli káfanában folytak le, vagy a palánki görög korcsmájában, vagy csibukozás, vagy ürmös-kóstolgatás közben. Az pedig egyformán tilalmas művelkedés volt mindkettő. A basa minden héten kidoboltatta a dellál-lal, hogy aki igazhítt férfiut boritalon ér, annak isszasztó mogyoró-hájjal keheti meg a mestelen talpát; aild jámbor kereszténynek pedig pipacsutóra találtatt az agyarán, azt Móra Balázs, a magyarok tarka bíró-ja kapatta le a tiz körmé-öl. (Azt is érdekes meghalgtatni, hogy miképpen lett a mé-száros-csi atyámesteré-ldi „tarka bíró.” De ez már a Férliak Tükörébe tartozó szép história lesz.)

Esért aztán azt mondta egyszer Pali Pál István Ali Patlidzsának:

—Miképpen testvér, sajnálnál én én

tégd, ha egyszer három hátig a talpadat köllene borogtatnod asamárszemöldök-fü levelével és én addig nem okosodnatnék az ékes beszéddtől.

— Blzony atyámfia, az én szívem félhoidja is elhalványodna, ha egyszer a ti pokolra való bírátok odavaretné neked az igazságot, ahol leg-gömbölyűbb vagy és én holdtőtétől holdfogytáig nem sütkérezhetnék elméd fényességében.

— Azt mondom én, ne szöröncsétlenkőd-jünk mind annyi azajtató nép között, hanem tisztölj meg angóm holnap déiben egy kis hirtelen-hamar-jóra az én hajlékomban, a Latrán-uccában. Legalább közeiről megláthatod, milyen az az asszonyi állat, akitől a Markalf próféta azt mondja, hogy zsírós zacskóba kötötte az esztét, oszt a macska mögötte.

— No, azért nekem se kell a más portá-jára menni, legyintett a török, — mert erről én is tudok egy-két szurá-t.

— De ha tökéletlen is az asszonyi állat, főz-ni-sülti úgy tud ám, hogy olyat nem őszik a ró-mai császár a saját nevenapján se.

— Jaj, testvér csak hogy én gyöngye gyom-ru ember vagyok, — tapogatta a szakálla alatt a gyomrát a török. — Aztán a próféta is tiltja nekünk azt a förtelmes állatot, amelytet ti is csak úgy hívtok, hogy „dizsnó.”

— Tisztöltem a prófétákat, — kavaro-dott föl az önértet egy kicsit a latránuccai pa-dott föl egy kicsit az önértete a latránuccai pa-tán a szent Mahumend? Mert avval akarnék kel-lemegekodni a gyöngye gyomrodnak.

A török azt mondta rá, hogy már azt vál-lalja a azzal szives bucsut vettek egymástól, meg-állapodván abban, hogy majd karlócai mellett döntik el, sárkánykigyóból lett-e az asszony, vagy

Elkeseredett tiltakozás a társadalombiztosító törvény kétesértékű humanizmusa ellen

Reghinul Sasesc város iparosságának impozáns nagygyűlése a társadalombiztosító törvény azonnali revíziója érdekében.

Törvény, amely csak terheket ró az iparosságra, de jogokat nem biztosít

Reghinul Sasesc. (Az Iparos tudósítójától.) Impozáns nagygyűlésen tiltakoztak a reghini iparosok a „Társadalombiztosítási törvény” kinövési és különösen a kisiparosokat érintő sérelmei ellen. A nagygyűlésen, amelyen nemzetiségi különbség nélkül több mint 350 kisiparos vett részt, a helység mindhárom iparos egyesülete képviseltette magát és elnökeik: Bálinth Endre, Schneidhoffer Gusztáv és Contiu József ismertették a kisiparosok sérelmeit és a nagygyűlés célját.

A nagygyűlés Bálinth Endrét, a „Magyar Kisiparosok Egyesülete” elnökét választotta meg a nagygyűlés levezetésére, Szimonisz László dr. ügyvédet pedig a „társadalombiztosító törvény” ismertetésére és előadására kérte fel, aki a következőket mondotta:

— Országos sérelme a kisiparosságnak az 1933-ban életbeléptetett, ugynevezett új munkásbiztosítási törvény. A törvény egy rendszerben egyesíti a baleset, betegség, szülés, halálozás és rokkantság esetére szóló biztosításokat. Bevezeti az özvegyek, valamint a fél és egész árvák biztosítását. A betegsegélyző járulékok 20 százalékkal magasabbak, mint az eddigiek. A járulékok felet a munkaadó, másik felét az alkalmazott egy munkás fizeti e külön célra szóló bélyegek árán.

A kormány a „társadalombiztosító törvény”-jén a dolgozó rétegek betegség, baleset és nyugdíj problémáit akarta megoldani. Megállapíthatjuk, hogy az nem minden azt érintő társadalmi osztály-résére sikerült, mert

a kisiparosok állásfoglalására és kívánságaira senki sem volt kíváncsi.

Igy tehát a törvény az iparos társadalmat és itt is a kisiparosokat érinti a legérzékenyebben. A mulasztásokból származó

súlyos büntetések egyenesen megsemmisítetik a legtöbb kisiparos egzisztenciáját.

mert minden megtorló lépés a munkaadók ellen irányul és minden terhet az ő roskadozó vállára tesz. A törvény nem számol a romániai iparosok teherbíró képességével, nem veszi figyelembe az utóbbi évek sorozatos pénzügyi és gazdasági krízise miatt bekövetkezett tökéletes anyagi összeomlást.

— Követeljük tehát — folytatta Szimonisz dr. — a törvény rendelkezésének olyan megváltoztatását, hogy

a munkaadó dönthesse el, kívánja-e családtagjait biztosítani vagy sem

Nagy sérelem a törvény azon intézkedése is, hogy az önálló iparosokat biztosításra kötelezetknek teszi anélkül, hogy azt fakultatíve tenné, vagyis magára a munkaadóra bízna, kíván-e tagja lenni a társadalombiztosító intézetnek vagy sem. Az osztályba kényszerítés folytán még szabad akaratától is megfosztja, hogy abba az osztályba léphessen be, amelybe akar. Követelnünk kell tehát a biztosítás fakultatív tétele, mert így

a társadalmi biztosító majdnem minden ellenszolgáltatás nélkül újabb terhet jelent az iparosság nagy többségére.

Az önálló iparos csaknem minden városban kivétel nélkül tagja valamely régen fennálló betegsegélyző, vagy temetkezési egyesületnek, melyek

éppen azért, mert altruista alapon munkálkodnak, több előnyt, nagyobb segítyt bírnak nyújtani tagjaiknak, mint az önállóságától megfosztott, hivatali minősített és kényszerített fizetési járulékokkal fentartani kívánt társadalombiztosító. Ugyilátszik, a törvény csak azért kötelezi az önálló iparosokat és családtagjaikat biztosításra, hogy állandó tagokat kapjon, kik állandóan fizetik a tagjárulékokat, de akik nem fogják igénybe venni vagy igénybe vehetni a társadalombiztosító jótéteményeit.

— Legszembetűnőbb a törvény egyenlőtlen intézkedése, ha a munkaadó és alkalmazott vagy munkás kötelezettségeit és jogait hasonlítjuk össze.

Az alkalmazott vagy munkás csak arra az időre fizeti a járulék felét, amely idő alatt munkában volt, míg a munkaadó akár volt foglalkozása, akár állottak a gépei és pihenetek a szárazsámal, állandóan fizeti a biztosítási járulékok teljes összegét.

Legmóltánytalanebb, legigazságtalanebb és legjogosulatlanabb intézkedése a törvénynek, hogy a megbetegedett alkalmazottnak vagy munkásnak köteles a megbetegedés első 7 napjára a teljes munkabérét kifizetni, vagyis

azt a kötelezettséget, melyet a társadalombiztosító kellene teljesítsen, egyszerűen áthárítja a munkaadóra.

— Végül a munkaadót terheli meg az alkalmazott be- és kijelentésével, bérjegyzékkel és fizetési lajstromok, nyomtatványok beszerzésével, azoknak elkészítésével felmerülő költségekkel, de a munkaadót terheli még a törvény a határidők elmulasztásával járó súlyos pénzbüntetésekkel, 5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtja azokat, akik munkásaikat későn vagy tévesen jelentik be, akik nem jelentik be a munkás belépését vagy távozását, akik nem jelentik be üzemiüknek megindítását vagy megszüntetését, vagy az üzemben történt balesetet. A kik megtagadják az ellenőrző közegeknek a fizetési lista vagy lajstrom előmutatását. Aki az alkalmazott béréből többet von le a megszabott összegnél, aki nem fizeti az általa kifizetett összes munkabérek 1,2 százalékát, a járulékokat és beteg alkalmazottjának az első hétre járó fizetését. Mindezen vétések 5000 lejig terjedő bírsággal sújthatók.

— Kihágást követ el az a munkaadó, aki nem ragasztja fel a biztosítási bélyeget az alkalmazottak biztosítási könyvecskéjébe a hét elején, vagy hét közben belépett munkásnál a belépés napján. A bírság ezért háromszoros. Második esetben pedig már 10.000 lejig terjedhet.

hogy asszonyból lesz a sárkánykigyó. Ali papucos főkattogott a várba, Pali papucos pedig haza dőcögött a Latrán uccába és kiadta az ordert az asszonynak, hogy másnap déle meg kell sütni azt a két bus gerlicét, amelyik a pitvarajtó fölött kukkuruzik. Még pedig az egyiket mazsolaszőlővel megspékelve, mert a töröknek arra csuszik a bor, a másiktól pedig nem kimélve a török borsót, mert az úgy kívánczik a magyar gyomorba.

— Mán pedig nekem se így, se úgy nem köll, — rángatta panyókára a vállát a mesterné.

— Tenekd? Hát ki kérdezte azt, hogy mi köll tenekd?

— U-ugy? — tette a kezét csipőre az asszony. — Hát én tán éhön tátogjak addig, míg kend fölveti a házat azzal a nagybéli pogánnyal?

— Te? — gerjedt föl a mesterben az úrmós. — Te nem tátogsz, hanem befogod a szád, úgy hallgatod kuckóbul, hogy hogytanitgatja egymást két olyan nagyszerű ember, mint az Ali meg a Pali.

A hüvelykujjával is nyomatékot adott a szónak és az asszony tudta már tapasztalásból, hogy ilyenkor legokosabb hallgatni.

Nem is szólt többet egy igét se, másnap is csak annyit mondott, mikor az ember elment a vasárnapi tanácsba, beleadni az eszt a város dögába, hogy „aztán ügyeközzön ám kend haza, mert én he nem eresztöm ezt a kórságos törököt, még magam löszök”.

Azután pedig elbánt a két áldozati állattal, kisütötte őket nyáron szép pirosra, de sem nem mazsoláztta, sem nem borsóztta, mert ő csak a maga ízében szerette a bus gerlicét. Nem is hagyott

egyebet belőlük, csak a hátuk csontját, azt is kiadta a Bodrinak, aztán megtörölgette a száját, kiült a küszöbre, úgy várta a gazdát, meg a vendéget.

A gazda frissebb volt és mosolygott, mint a tót róssa, mert a tanácsban megint elismerték a nagy eszt. (Móra Balázs azt javasolta neki, hogy drótoztassa be a fejét idejekorán, mieőtt szétvetné a bölcsesség, inkább a város kasszájából fizetik a drótot.)

— No, asszony, de ráérsz. Tán kisültek már a görlicék?

— Ki is sülték, ki is hűtök. Fenjen kend hamar kés, mert mindjárt itt lösz a kutyafejű barátja.

A késfenés mindig az ember dolga. Ügyes ember úgy tudja csattogtatni a kést a fenékövön, hogy a harmadik szomszédot is eszi az irigység amiatt, amit azzal vágnak. Pali papucos pedig olyan nagyon ügyes ember volt, hogy az asszony alig tudott tőle szót érteni Ali Patlidzsánnal, mikor oda suhogott a ház elé az ünnepi kaftánban.

— Jó asszony, itt lakik-e az én barátom, a becsületes, Pali Pál István és vár-e már nagyon engem, az ő méltatlan barátját?

— Vár ám, jó embör, mert már nagyon éhös, még az idén nem övött török pecsenyét.

— Mi-it beszélés, te átkozott méhnek tökéletlen gyümölcse?

— Nem hallod, te bolond, hogy köszörül a kést a kamrában? Legelőször is azt a két nagy szőrös füledet vágja le, Isten bocsássa meg a gusztusát!

— Héj, a sejtán hordion el benneteket! —

ordította el magát a török és esze nélkül vitte ki a kontyát a Latrán-uccából.

— Ne te ne! — kurjantotta el magát az asszony is s erre Pali papucos is kiugrott a kamrából, kezében a nagy görbe bicakával.

— Hát tégöd tán a nyavalye tör, te asszony?

— Törje ki kendet avval az ördögfejű barátságával együtt! Hát nem látta kend, hogy fölkapta a konyhán a két sült görlicét, oszt elszaladt velük?

— Hü, a könyörgője ne lögyön annak a Mohamed hóna alól kihullott szurokrágónak! — eredt mába a Pali az Alinak, dühösen forgatva a kezében a kardbicskát.

Az ucca végén már majdnem beárta, mert a töröknek elfogyott a lélekzete. Egy kicsit hátra is billentette a fejét, hátha csak figurázik az a kótyagos gyaur?

— Csak legalább az egyiköt! — emelgette a bicskát a gyaur, amint észre vette, hogy a töröknek egyezkedő szándéka van. — Isten neki, a másikat vidd haza békeasságban, de az egyiköt én összöm mög, ha addig élök is!

— Egyen meg tégöd a fekete ábrázatu Harut és Marut angyal! — hörögte a török, aki most már világosan látta, hogy az ő magyar barátja emberhussal élő dzsin.

Avval rugott magán egyet és ereje maradvékával beugrott a várkapun.

Ettől fogva a két papucos mester soha többet nem cserélt eszmét egymással és eldöntetlen maradt mind a mai napig, hogy az asszony lett-e a sárkánykigyóból, vagy az asszonyból lesz a sárkánykigyó.

— 100.000 lej pénzbürtóra és két hónapig terjedő elzárásra bünteti a törvény azt a munkaadót, aki az alkalmazottaktól levont és a saját járulékaival kiegészített összeget a társadalom biztosító pénztárnak befizetni elmulasztja, vagy azzal elkésik; ez a késedelem a hónap befejezését követő 15 nap után beáll. Ez az intézkedés még normális időben is nehezen volna keresztül vihető, annál kevésbé lehetséges ez ma, amikor a pontos fizetés jó példájával maga az állam sem jár elől.

— Az új „társadalombiztosító törvény” az iparos társadalomra csak terheket és kötelezettségeket ró anélkül, hogy azzal arányban állana a nyújtott segély. Ez okból tiltakozunk az újabb megterhelések ellen, de ezt nem általánosságban tesszük, mert hiszen van a törvényben sok humánus intézkedés is, hanem mert

köptelepek vagyunk a további terhek viselésére!

Ennek megakadályozása az államhatalom kezében van. Hogy erre az államhatalomnak módot nyújtunk, tesszük a következő határozati javaslatot:

1. Vegyék revízió alá az egész törvényt.
 2. Addig is, míg a revíziót megadják, miniszteri rendelettel rendeljék el, hogy a kisiparosok tevékenységükhez képest abba az osztályba léphessenek, amelyikbe akarnak. Amint a munkás a bérszerinti osztályban van, épp úgy a mesternek a keresete sem állapítható meg a törvény erejével és ebből kifolyólag csak természetes, hogy minden kisiparos keresete szerint osztályozandó.
 3. A törvény ne tegyen különbséget tag és tag között és az iparost ne kényszerítse másokat illető tagjárulékok megfizetésére.
 4. Monteók fel a munkaadót a beteg munkás első 7 napjára járó bér megfizetése alól.
- A határozati javaslatot a nagygyűlés egyhangúlag elfogadta.

Die Arbeitsordnung des Dritten Reiches

Das „Gesetz zur Ordnung der nationalen Arbeit“, das die Reichsregierung dieser Tage veröffentlicht hat, ist das soziale Grundgesetz, die soziale Konstitution des nationalsozialistischen Staates. Die nationalsozialistische Regierung erklärt, sie haben den Marxismus vernichtet. „Es gibt keine Klassegegensätze mehr“, verkündete in einer Rede, mit der er das neue Arbeitsgesetz einführte, Reichsarbeitsminister Seldte, der „Stahlhelm“-Führer.

Als marxistisch gelten alle sozialen Bestimmungen und Einrichtungen, welche die Weimarer Republik geschaffen hat. Die Weimarer Republik betrachtete Unternehmer und Arbeiter als zwei Parteien, die in Verhandlungen von Macht ihre Streitigkeiten regelten. Arbeitgeberverbände und Arbeitergewerkschaften standen einander gegenüber. Elf arbeitsrechtliche Gesetze regelten dieses Verhältnis; die Rechte, welche die Weimarer Republik den Arbeitern einräumte, waren ausserdem in der Verfassung verankert. Diese gesamte arbeitsrechtliche Gesetzgebung ist aufgehoben und an ihre Stelle tritt jetzt das „Gesetz zur Ordnung der nationalen Arbeit“. Es verwirklicht vor allem das nationalsozialistische Führerprinzip. Arbeitgeber und Arbeiter sind nicht mehr zwei Parteien, an Stelle von „Arbeitgeber“ und „Arbeiter“ treten „Führer“ und „Gefolgschaft“. In seinem ersten Paragraphen bestimmt das Gesetz: „Im Betriebe arbeiten der Unternehmer als Führer des Betriebes, die Angestellten und Arbeiter als Gefolgschaft gemeinsam zur Förderung der Betriebszwecke und zum gemeinsamen Nutzen von Volk und Staat.“ Und zwischen „Führer“ und „Gefolgschaft“ gibt es natürlich in Streitfällen kein Verhandeln mehr wie von Macht zu Macht. Der Führer ordnet an, die Gefolgschaft hat ihm gegenüber die Pflicht der Treue (die aus der altgermanischen Begriffswelt übernommene „Mannestreue“ hat wohl hier als Vorbild gedient). Das Gesetz bestimmt: „Der Führer des Betriebes entscheidet der Gefolgschaft gegenüber in allen betrieblichen Angelegenheiten. Er hat für das Wohl der Gefolgschaft zu sorgen. Diese hat ihm die in der Betriebsgemeinschaft begründete Treue zu halten.“

UNTERNEHMER UND FÜHRER

Zum Emporkommen des Nationalsozialismus haben nicht zuletzt einige deutsche Grossindustrielle mitgeholfen, welche sich mit der sozialen Gesetzgebung der Republik von Weimar, die den Arbeitern ein gewisses Mitbestimmungsrecht gewährte, nicht abzufinden vermochten. Die Forderungen dieser Grossindustriellen sind jetzt im Prinzip wenigstens erfüllt; sie „führen“ und sie „entscheiden“. Es gibt keinen Betriebsrat mehr, der ihnen dreinsprechen hat. Der Führer des Betriebes, das heisst der Unternehmer, erlässt nach eigenem Willen eine Betriebsordnung, in der Art und Zeit sowie sonstige Bedingungen der Arbeit geregelt werden. Es können sogar auch in die

Betriebsordnung „Bestimmungen über die Höhe des Arbeitsentgeltes“ ausgenommen werden. Die Lösung der Lohnfrage wird man sich nach dem „Gesetz zur Ordnung der nationalen Arbeit“ in der Regel wohl folgendermassen vorzustellen haben: Der Lohn wird zwischen Arbeitgeber und Arbeiter vereinbart, in Ermangelung einer solchen Vereinbarung gilt der in der Betriebsordnung festgesetzte Lohn. Lohnverhandlungen zwischen dem Unternehmer und der Gewerkschaft als der Kollektivvertretung der Arbeiter gibt es in Zukunft nicht mehr, wie es ja überhaupt keine Arbeitgeberverbände. Auch das ganze Schiedsver-

Beschränkung der Freiheit des Unternehmers

Das wichtigste unter den sonst, wie gesagt, ausschliesslich beratenden Befugnissen, die das Gesetz dem Vertrauensrat gewährt, ist ein Recht der Berufung gegen Entscheidungen des Führers. Wenn nämlich Entscheidungen des Führers „mit den wirtschaftlichen oder sozialen Verhältnissen des Betriebes nicht vereinbar erscheinen“, kann die Mehrheit des Vertrauensrates den Treuhänder der Arbeit anrufen und dieser kann die Entscheidung des Führers aufheben und die erforderlichen Regelungen selbst treffen. Diese Bestimmung des Gesetzes, die immerhin die theoretische Möglichkeit schafft, dass jede Anordnung des Leiters eines Betriebes durch behördliche Verfügung umgestossen und korrigiert werden kann, bedeutet, zum mindesten grundsätzlich, eine erhebliche Einschränkung der Freiheit des Unternehmers. Andererseits hat aber der Treuhänder der Arbeit auf das Recht, Tarifordnungen zu erlassen, die sowohl für Arbeitgeber wie für Arbeiter rechtverbindlich sind.

Treuhänder der Arbeit werden für jedes grössere Wirtschaftsgebiet ernannt. Sie sind Staatsbeamte und unterstehen dem Reichsarbeitsministerium. Sie vor allen sind die staatlichen Instanzen, denen es obliegt, die Durchführung dieses Gesetzes zu überwachen und dabei selbst mitzuwirken, und die Befugnisse, die es ihnen erteilt, geben ihnen überhaupt eine gewisse Oberaufsicht über das Wirtschaftsleben.

DIE SOZIALE EHRENGERICHTS-BARKEIT

Eine vollkommene Neuerung, die das Gesetz einführt, ist die soziale Ehrengerichtsbarkeit. Es werden Ehrengerichte eingesetzt, deren Aufgabe es ist, „Verstösse gegen die soziale Ehre“ zu führen. Das Gesetz führt eine Anzahl von Fällen solcher „Verstösse gegen die soziale Ehre“ auf. Sie liegen vor, wenn Unternehmer oder andere führende Persönlichkeiten des Betriebes „unter Missbrauch ihrer Machstellung böswillig die Arbeitskraft der Angestellten der Gefolgschaft ausnützen oder ihre Ehre kränken“, ferner „wenn

beigebervverbände. Auch das ganz Schiedsverfahren in Lohnstreitigkeiten ist aufgehoben, das die Republik von Weimar geschaffen hatte. Kein Schlichter mehr und kein von diesem für verbindlich erklärter Schiedsspruch. Ueber den Streik spricht das neue nationalsozialistische Arbeitsgesetz sich nicht aus. Er wird dem Arbeiter nicht ausdrücklich verboten. Andererseits will die Anerkennung eines Rechtes des Arbeiters sich durch Arbeitseinstellung besseren Lohn zu erzwingen, zu „Führerprinzip“ und „Gefolgschaft-treue“ nicht recht passen.

DIE RECHTE DER ARBEITER

Während das Gesetz das Führertum des Arbeitgebers statuiert, ist es andererseits auch bemüht, den Arbeiter gegen Unternehmerwillkür zu schützen. Es liefert den Arbeiter seinem Brotherrn durchaus nicht rechtlos aus, es hat einem sozialen, einen sozialistischen Zug, es gewährt auch dem Arbeiter eine Anzahl von Rechten, freilich sind die Rechte nicht mehr so weitgehend wie in der Sozialgesetzgebung der Republik von Weimar. Im Allgemeinen hat der Arbeiter nicht mehr mitzustimmen, wohl aber mitzubestimmen. Das Gesetz ordnet insbesondere an, dass in jedem Betriebe ein Kollegium von Vertrauensmännern aus der Gefolgschaft zu bilden sei. Der Führer ist verpflichtet, in allen wichtigen Betriebsangelegenheiten den Rat dieser Vertrauensmänner anzuhören, aber im Gegensatz zum früheren Betriebsrat hat dieser „Vertrauensrat“ lediglich beratende Stimme. Auch geht er nicht, wie der Betriebsrat, aus einer direkten Wahl der Belegschaft hervor, er kommt durch ein komplizierteres Verfahren zustande, und es ist dafür Sorge zu tragen, dass der nationalsozialistische Einfluss auf die Zusammensetzung des Vertrauensrates gesichert ist. Der Führer des Betriebes stellt nämlich ein Einvernehmen mit dem Obmann der nationalsozialistischen Betriebszellenorganisation eine Liste von Kandidaten auf und nur auf Grund dieser Liste kann eine Arbeiterschaft die Vertrauensmänner wählen.

Angehörige der Gefolgschaft des Arbeitsfriedens im Betriebe durch böswillige Verhetzung gefährden“ usw. Die Berufung des Ehrengerichtes ist nur auf dem Wege über den Treuhänder der Arbeit möglich. Es besteht aus einem richterlichen Beamten als Vorsitzenden und einem Führer eines Betriebes und einem Vertrauensmann als Beisitzern. Zu den Strafen, auf die es erkennen kann, gehören Geldstrafen bis 10.000 Mark und Aberkennung der Befähigung, Betriebsführer oder Vertrauensmann zu sein.

Endlich gewährt das Gesetz noch dem Angestellten und Arbeiter einen Kündigungsschutz. Er darf auf Widerruf der Kündigung beim Arbeitsgericht klagen, wenn diese „unbillig hart und nicht durch die Verhältnisse des Betriebes bedingt ist“. Gibt das Gericht dem Kläger recht, so muss der Unternehmer ihn wieder einstellen oder ihm eine Geldentschädigung zahlen.

MÉGIS A POLITIKA GYŐZÖTT A TIMISOARAI IPARTESTÜLETBEN

A szállongó hírek, melyekről hűségesen beszámolt a múlt heti Az Iparos, valóban bizonyultak. Egyelőre ideiglenesen ugyan, de hivatalos végzéssel Váverita tanonciskolai igazgatót nevezték ki a timisoarai ipartestületbe iparhatósági biztossá. Hogy Banu városi ipari hivatali főnököt, a régi iparhatósági biztost milyen indoklással menesztették, még nem jutott nyilvánosságra.

KNEFFEL

in és szénüzlete

Bul. Regele Ferdinand 1. 27.

Versenyárakon házhoz szállít 2 éves szénfűtőt, salom darabos hősziget, salom díó kohoz, hűtő minőségű, tejás brikket, száraz paszáló luszén.

Tatarozási adókedvezményt és hitelt az építőipar fellendítésére

A legtöbb üresen álló lakás olyan épületekben van, amelyek 30 évvel ezelőtt, vagy még régebben épültek. Ma már modernizálás nélkül régi bérház jövedelmezővé akkor sem volna tehető, ha az adóteher kisebb lenne.

Berlinben egy tatarozásnak és modernizálásnak, hogy az állam a költségek husz százalékát adja kölcsön igen kedvező feltételek mellett és szigorúan ellenőrző, hogy a másik 80 százalékot a háztulajdonos valóban investálja-e. Meg is volt az eredménye, mert a rendelkezésre bocsátott 50 millió márkát a háztulajdonosok teljesen igénybe vették és ezáltal 250 millió márká értékű tatarozási munkát vittek keresztül. Így foglalkoztatták az építőipar közel negyven ipart magába foglaló nagy táborát.

Magyarországon, ha a tatarozásba fektetett összeg eléri családi házaknál az adóalap 30 százalékát, bérházaknál a 15 százalékát, adókedvezményben részesül és pedig olyan módon, hogy a befektetett összeg 66 százalékát hat év alatt, adókedvezmény útján az állam visszatéríti. Megkönnyíti a munkálatok keresztülvitelét azzal is, hogy a ház két évi tiszta jövedelme összegéig tatarozási hitelt is nyújt.

Ugyanígy nyújtanak segítséget a többi államok is, mert felismerték, hogy az adóban nyújtott kedvezmények többszörösét kapják vissza, forgalmi, kereseti, jövedelmi és egyéb közvetett adókban, az építőiparosság nagy táborának foglalkoztatása útján, amiáltal a munkanélküliség is nagy mértékben csökken.

Igy adóelőnyt ér el az állam, kereseti alkalmat talál az építőipar, jól járnak a háztulajdonosok, mert versenyképesek lesznek az új házak modern lakásaival, előre haladás fog mutatkozni egészségügyi szempontból is, a nedves és sötét lakások megszüntetésével, de városépítési szempontból is nagy fontossággal bír a tatarozások keresztülvitele.

A most megkezdődő parlamenti ülészek elő törvényjavaslatot kellene terjeszteni, hogy ne legyen akadálya az igen nagy horderejű tatarozási munkálatok tavasszi megkezdésének.

Lépjének akcióba az illetékes szervek: az ipartestületek, szindikátusok, kereskedelmi- és iparkamarák, háztulajdonosok egyesületei, stb. Fel kell kérni ezen szervek parlamentben lévő képviselőit és szenátorait, hogy közbenjárásukkal a cél mielőbb elérhető legyen.

A tatarozási adókedvezménnyel kapcsolatosan szükség volna az alábbi pontokban foglaltak rendezésére is:

1. Tatarozási és átalakítási adókedvezmény.
2. Kölcsön nyújtása tatarozási munkálatokra (esetleg a betegsegélyző pénztár rokkantsági alapjának felhasználásával első helyen való betáblázás alapján.)
3. Az adómentesség legalább 20 évre való felemelése.
4. Nagyobb városok belterületein a régi épületek helyén épült új házakra nagyobb adómentesség nyújtandó, mint az üres telken emelt épü-

letekre, kivéve a főutak mellett átkellenkedő telkeket (lásd temesvári Lloyd-sor), amelyek mielőbb beépítésére még nagyobb adókedvezmény nyújtandó.

5. A perifériákon épült házakra kisebb legyen az adómentesség.

6. Toldalék és emeletráépítések adómentessége ugyanolyan elbírálás alá esik, mint az új épületeké.

7. Kontárók által épült, vagy tatarozott épületekre adómentesség ne legyen kapható.

8. A betegpénztárak által, tanoncotthonok felépítésére szedett járulékokból Bánság és Erdély nagyobb városaiban is tanoncotthonok létesüljenek.

Kocsai Rudolf.

Uj alapokra fektetik a külföldi árubehozatal eddigi rendjét

Az új kontingens-rendszer szabályait most szövegezik a kereskedelmi minisztériumban. — A Banca Nationala megszigorította a kompenzációs áruforgalmat. Felszabadítja a nyersanyagok importálását,

Bucuresti, febr. 1. (Az Iparos tudósítójától.) Komoly hír a sok ellentétes híradás után, amelyek hol a kontingentálási rendszer megszüntetéséről, hol annak változatlan fentartásáról szóltak, most végre a kérdés végleges rendezéséről intézkedtek. A kereskedelmi minisztériumban már jórészt el is készült az áruforgalom szabályozásának új szabályzata, amely ötven százalékos megoldást keres a kontingentálás fentartása és annak megszüntetése között. Mielőtt azonban az új áruforgalmi rendnek ismertetéséhez fogunk, meg kell emlékeznünk a jegybank igazgatóságának egy legújabb rendelkezéséről, amely a kompenzációs üzletek lebonyolítására vonatkozik.

Tudvalevő, hogy az importőrök kompenzációs üzleteiknél mindaddig nem hozhatják be az országba külföldön vásárolt áruikat, amíg a kompenzációs üzlet alapját képező áru kivitel lebonyolítva nincs. Az ilyen módon nyert devizák a kereskedő birtokában maradtak kivéve a Banca Nationalának járó 25 százalékos részt. A jegybank igazgatósága most úgy intézkedett, hogy

a szükséges devizákat az importőröknek nem adja ki csak miután a külföldön vásárolt áru már beérkezett az országba

s ezt ellenőrző szervek megállapították.

Ennél azonban fontosabbak azok a rendelkezések, amelyeket a kormány megbízásából a kereskedelmi minisztérium készít elő a külföldi áru-

forgalom új szabályozására. Eddig csak néhány alapelv alkalmazásában állapodott meg a minisztérium szakbizottsága, de ezekből tisztán láthatók az elvek, amelyekre a kormány az új behozatali rendszert alapítani akarja. A legfontosabb ezek között az, hogy

a nyersanyagokat kivesszék a kontingentálási kényszer alól.

A gyárak tehát szabadon behozhatják azokat a nyersanyagokat, amelyekre üzemiükben szükség van a amelyeknek feldolgozására be vannak rendezkedve. A behozható nyersanyagok mennyiségét a kormány a deviza-kiutalásokkal fogja szabályozni, az új rendszer tehát

nem fogja azt jelenteni, hogy bármilyen országból korlátlanul lesz behozható.

Ezt a szabadságot ugyanis az a szempont korlátozza, hogy a belföldi gyárak lehetőleg ne vásároljanak olyan országokban, amelyekkel szemben kereskedelmi mérlegünk passzív, hanem lehetőleg inkább olyan piacokon, amelyek élénk kereskedelmi összeköttetést tartanak fenn Romániával, tehát maguk is vásárolnak nálunk. A Banca Nationala tehát korlátlanul vagy igen könnyen fog devizát kiutalni olyan országokban eszközölt nyersanyag-bevásárlásokra, amelyek maguk is vásárolnak román árut, nehezebben olyan vásárlásokra, amelyek olyan országokban eszközöltek, amelyekkel szemben kereskedelmi mérlegünk kiegyensúlyozott és

csak végső esetben ad devizát olyan országban tervezett vásárlásra, amellyel szemben kereskedelmi mérlegünk passzív.

Itt aztán felmerül a kérdés: lehetséges-e egyáltalában ellenőrizni azt, hogy a gyárak vagy kereskedők valóban abból az országból importálják a külföldi árut, ahova a devizát kapták? Könnyen megtörténhetik ugyanis, hogy a behozott áru csak érinti, csak mint feladó állomása szerepel egy más országból származó árunak. Erre az esetre a minisztérium

a legdrasztikusabb megtorlást készíti elő azon kereskedők számára, akik család módon kijátszanak a kormány intencióit és megkárosítanak az ország magasabb gazdasági és pénzügyi szempontjait.

Ugyanezek a rendelkezések lesznek érvényesek a mezőgazdasági gépek és eszközök behozatalánál is.

Minden más árucikkre nézve fennmarad a kontingens-rendszer, — de nem a mai, nehézkes formájában. Itt a kormány arra fogja helyezni a súlyt, hogy több áru ne jöjjön be az országba, mint amennyire a fogyasztásnak valóban szüksége van

Nem engedik meg tehát raktárak halmozását arra a célra, hogy a kereskedő a külföldi áruk árának emelkedésére spekuláljon.

A kompenzációs áruforgalom is megmarad, mert ennek fentartására immár különböző kereskedelmi szerződések is kötik az országot.

Timișoarer Gewerbetreibende verlangen vom Bürgermeister Schutz gegen unlautere Konkurrenz

Unter der Führung des Abgeordneten Dr. Aurel Coșma und des Gewerbesyndikatssekretärs J. Gazda begab sich am 17. d. M. eine Deputation von Gewerbetreibenden zu dem Bürgermeister v. Timișoara, dem ein Memorandum mit den Klagen der Gewerbetreibenden überreicht wurde.

Das Memorandum weist besonders auf die schwierige Lage des Tischlergewerbes hin, welches durch die Konkurrenz aus der Provinz stark geschädigt wird, so dass mehrere Meister sich ausserhalb der Stadt etablierten, um den öffentlichen Lasten und der Kontrolle zu entgehen.

Das Memorandum beweist auf das Beispiel der jugoslawischen Stadt Subotica, wo nach den Gewerbezeugnissen, die in die Stadt gebracht werden, Arbeitslosen auszuwerfen werden. Diesen Beispiel sollte unsere Stadt folgen.

Die Denschrift verlangt auch dass seitens der Stadt Arbeiten, für welche die Lizitationen ausgesprochen werden, nicht in städtischer Regie Untersuchung verlangt, warum die einzelnen städtischen Unternehmungen Tischlerbetriebe errichten. Ausserdem wird auf die Schwarzarbeit hingewiesen und gegen dieselbe scharfe Massnahmen gefordert.

Bürgermeister Coman erwiderte, dass er die Beschwerden ihrer Legalität nach beheben wird. Was die Supertaxe von 1 Prozent für die aus der Umgebung nach Timișoara gebrachten gewerblichen Erzeugnisse anbelangt, sind diesbezüglich im Arbeitsministerium Verordnungen in Vorbereitung.

Peter Olariu brachte die Wünsche des Fleischergewerbes vor und betonte, dass die Lebendviehpreise mit dem Maximalpreisen nicht in Einklang stehen. So ist das Schweinefleisch z. B. mit 22, 24 und 28 Lei maximiert, während die Fleischer und Selcher das Lebendvieh um 22 Lei pro Kilogramm kaufen. Der Bürgermeister erklärte, dass die Stadtleitung die Fluktuationen der Lebendviehpreise prüfen wird, um in jeder Hinsicht ein klares Bild gewinnen zu können.

Dem Bürgermeister wurde noch mitgeteilt dass im Innerstädter Lehrhingsheim eine regelrecht eingerichtete Schneiderwerkstätte vorgefunden wodurch die Schneidermeister der Stadt einen erheblichen Schaden erleiden. Der Bürgermeister wurde ersucht die Werkstätte einstellen zu lassen.

Vulpe József

az aradi Munkakamara és betegsegélyező pénztár kormánybiztosa

Arad. (Az Iparos tudósítójától.) Közelmultban az a hír terjedt el Aradon, hogy Vulpe József prefekturális igazgatót az aradi Munkakamara mellé kormánybiztosnak nevezték ki. És a hír azt jelentette, hogy a nemzeti-parasztpárt kormányfője idején delegált dr. Oprean Virgil kormánybiztosi állását a munkügyi minisztérium megszünteti, mert az az óhajta, hogy liberális pártállású férfi ellenőrizze a Munkakamara ügymenetét. Aznak ellenére, hogy az elterjedt hírek valódisága iránt kétség nem merülhetett fel, miután a kinevezésre vonatkozó előterjesztést maga a megyei prefektus: dr. Groza János kezeltette, Vulpe József kinevezése csak most vált valóssá. Ma érkezett meg az erről szóló miniszeri rendelet, amelynek érdekessége egyébként azzal is bővült, hogy nemcsak a Munkakamara, de a betegsegélyező pénztár mellett is felállt a kormánybiztosi teendőket.

Vulpe József a napokban összehívta a Munkakamara igazgatótanácsát, hogy megbeszélje velük a jövő ügymenetét. Megkérdeztük Vulpe Józsefet, vajon helyükön maradnak-e az igazgató tanácsok. Érdeklődésünkre a következőket jelentette ki:

— Nem bizonyos, hogy a Munkakamara és munkaspénztári igazgatótanácsok feloszlása esélyes, majd most meglátjuk, milyen körülmények között lehet valóra váltani együttműködésünket. Ha ezt a tanácsok maguk is előmozdítják, úgy természetesen továbbra is a helyükön maradhatnak.

FEBRUÁR

3

ARADI
IPAROSBÁL

A háziasítási al a mazolnak is a betegség yzó tagjai lesznek

A bejelentési határidőt április elsőjében állapították meg

Bucaresti, február 1. (Az Iparos tudósítójától.) Ma kor tavaly áprilisban a munkabiztosító pénztárakat átszervezték egy új törvénnyel, a törvény szövege kimondotta, hogy a háziarabai alkalmazottak bejelentésének és biztosításának kötelezővé tételét csak a törvény életbeléptetése után 6 hónap múlva rendeli el.

Es a hat hónap már az ősz derekán letelt, de a háztartásbeli alkalmazottak bejelentésének és biztosításának kérdését a társadalombiztosító pénztár eddig nem szorgalmazta.

A társadalombiztosító pénztár központja a napokban küldte szét azt a körrendeletét, amely a vidéki szerveket értesíti, hogy

a családok, novellák, csejűk, kertészek, stb. háztartásbeli alkalmazottak biztosítására irányuló technikai előmunkálatok befejeződtek és az alkalmazottakat 1934 április elsőjétől kezdve okvetlenül be kell jelenteni.

Es a rendelet tehát most pótolja azt a hiányosságot, amelyet a társadalombiztosítási törvény szövege felmutatott. Ugy a munkaadóknak, mint a családoknak tehát érdekük, hogy a bejelentést április elsőjére megtegyék, mert különben csak felesleges becsúszásoknak kell számítani.

A timisoarai asztalosok visszautasították egy aradi ujság szindikátusuk elleni támadását

Bizalmat szavaztak Gazda József szindikátusi tükárnak.

Hogyan védekeznek Timisoarán a kontárok ellen?

A timisoarai kisipari szindikátus asztalos szakcsoportja Uly Kálmán elnökeleté alatt a napokban taggyűlést tartott, amelyen Braun Imre parkettgyáros, alelnök beszámolt a szakcsoportnak a kontárok ellen indított harcáról. Népes küldöttség nyújtotta át Coman Agost ideiglenes városi bizottsági elnöknek a szakcsoport memorandumát és az ideiglenes bizottság elnöke megnyugtató választ adott a küldöttségnek. Elhatározták a taggyűlés, hogy átiratot intéz az összes géperőre berendezett asztalosműhelyek tulajdonosaihoz, valamint az építkezési vállalkozókhoz, akiket fel fog szólítani, hogy csak iparrendőly-

lyel bíró iparostól vállaljanak és adjanak munkát. Fel fogják szólítani az építési vállalkozókat, hogy ne vállaljanak asztalosmunkát saját számukra.

A népes taggyűlés foglalkozott azzal a támadással is, amely a szakcsoportot egy aradi román lap útján érte. Megállapították, hogy a támadás annyira indokolatlan és alapatlan, hogy annak „vadásza” még válasza sem érdemese. Gazda József szindikátusi tükárnak, akit szintén támadott az említett lap, a taggyűlés az igazságtalan támadással szemben egyhangúlag bizalmat szavazott.

Ujabb megszorítások a devizakiutalásoknál

A fiókintézetek csak 30 ezer lejig utalhatnak ki arutartozásra devizát.

Bucaresti. (Az Iparos tudósítójától.) A Banca Nationala az utóbbi hetekben mind jobban megszigorította a devizakiutalásokat és a kéréseket is igen szigorúan bírálja el. A kibocsájtott rendelet a fiókok devizaküldési jogát szorítja meg, még az áruháztartásokból eredő jogos devizaküldésénél is. Előzőleg ugyanis az áruháztartásokból eredő devizaküldéseket ötvenezer le-

jig maximumig a fiókok is engedélyezhették. A legújabb rendelet szerint ezt a maximumot harmincezer lejre szűkítették le. A 30 ezer lejt meghaladó tételeket a fiókok a központnak küldik fel és a devizát a központ utalja ki. A rendelet kereskedői körökben feltűnést keltett, amennyiben a Banca Nationala most már a kis tételek kiutalását is megakadályozta, hogy az aktákat Bucarestbe kell küldeni.

Az aradi iparkamara a patenta fixa és a forgalmi adó ellen

A forgalmi adó mai rendszere archaizál, mert igazságtalan és túlzóan terhel.

Arad. (Az Iparos tudósítójától.) Az új adótörvény 30. szakaszának egyik rendelkezése kimondja, hogy csak azok a kisiparosok sorozhatók be a patenta fixa valamelyik osztályába, akik forgalmi adót nem tartoznak fizetni. Ez a rendelkezés azt jelenti, hogy

mindazok a kisiparosok, akik forgalmi adó alá esnek, nem a patenta fixa alapján adóznak, hanem speciális bizottság elő kellüknek amely tulajdonképpen az iparosoknál 225.000 lej alólalapot a ennek megfelelően 18.000 lej állami adót köteles kivetni még akkor is, ha szabályszerű könyvekkel lehet igazolni, hogy az üzleti év deficitál zárult.

A minimális adó általában hallatlanul sérelmes a kereskedőknek és iparosoknak, mert ha adót kell fizetni olyan vállalkozás után, amely beigazolhatóan veszteséggel zárult,

ez már nem jövedelmi adó, hanem vagyonadó, ilyen pedig adótörvényünk nem ismer.

De még sokkal súlyosabbá válik ez a sérellem az által, hogy ebbe a minimális adóba becsúsznak bele azok a szerencsétlen kisiparosok, akik egy énkényes miniszeri rendelet alapján, amely a törvénnyel homlokegyenest ellenkezik, forgalmi adót tartoznak fizetni. A forgalmiadó törvény 12. szakasza pontosan megállapítja, hogy

forgalmi adót csak a hat segéddel, vagy öt lőcső gőppel dolgozó kisiparosok fizetnek.

Egy később kiadott miniszeri rendelet viszont kiterjeszti a forgalmiadó fizetés kötelezettségét egész sereg olyan iparra, amely a rendelet szerint még szerencsétlenül fogva sem tekinthető kis-

iparnak így pl. a gyertyagyártókra, kőtálaszókra, székgyártókra is, még akkor is, ha ezek egyébként hat munkásnál vagy öt lőcső gőppel kevesebb dolgoznak. Az a szerencsétlen vidéki kőtálaszó mester, aki segéd nélkül, egyedül dolgozik,

nemcsak forgalmiadót tartozik tehát fizetni, de legalább is évi 18.000 lej állami adót, még akkor is, ha esetleg egész évi forgalma nem érte el ezt az összeget.

Ez az egész kis egzisztencia teljes tönkretételét eredményezi majd, ha a patenta fixa alól kivonják őket és a 18.000 lejes minimális adóval sújtják.

Javasoljuk, hogy mai tanácsülésünkről írjunk fel a minisztériumhoz és kérjük:

1. a minimális adó teljes eltörlését,
 2. az adótörvény ama rendelkezésének megváltoztatását, mely szerint patenta fixa alá csak azok a kisiparosok sorozhatók, akik forgalmiadót nem fizetnek,
 3. annak a miniszeri rendeletnek sürgős visszavonását, amely kiterjesztette a forgalmiadó fizetés kötelezettségét olyan kisiparosokra is, akik a törvény határozott rendelkezései szerint mentesek volnának az alól.
 4. azoknak a titkos instrukcióknak megszüntetését, amelyek az adózás terén fennálló amugyis létező állapotokat még elviselhetetlenebbé teszik a amelyek csupán arra alkalmasak, hogy a végrehajtó közegek énkényeskedésének tegyék ki az adózókat.
- Kérünk támogatásra felhívjuk a Kamarák Szövetségét és a kamarai szenátorokat is.

Raportul Direcţiunii Cooperativei de Credit a Industriaşilor din Arad asupra gestiunii anului 1933.

Onorată Adunare Generală!

Cooperativa de Credit a Industriaşilor Vă spune acum bilanţul despre gestiunea anului al 14-lea, prezentându-vă prin coleanse considerabile de cifre rezultatele obţinute în diferitele secţiuni, care ne arată iarăşi o nouă etapă a prosperităţii şi dezvoltării în drumul pe care a mers înainte mersu Cooperativei dela înfiinţarea sa prin muncă stăruitoare şi sârguinţă entuziasmată.

Nu mai aceia ştiu a valora rezultatele obţinute, cari ei înşuşi au încercat deja organizarea meseriaşilor pentru oarecare scop, numai aceia ştiu ce înseamnă adunarea celor 1300 de membri şi a-i ţine timp de 34 ani laolaltă pentru un scop comun, apărându-se nu numai contra atacurilor de dinafară, ci şi contra numeroaselor atacuri pornite de dinăuntru. Numai aceia ştiu a aprecia ce înseamnă a învinge desinteresul şi a strage către Cooperativei suţale de meseriaşi, pe cari nu-i interesează deja nimic, căci totul le este indiferent. A redăştepta dorul de viaţă şi a iabia din nou la muncă pe aceia cari şi-au pierdut credinţa şi stau retrasi ca nişte laşi necuierându-se nici a se jăui.

Nu mai credinţa neştrămutată în puterea salvatoare a cooperativei este capabilă să primească luptă contra crizei mondiale şi să fie farul mântuirii, care ne scoate din prăpastie. Farul acesta este pentru micii industriaşi din întreaga ţară Cooperativa de Credit a Industriaşilor din Arad, când ne arată că în ciuda oricărei crize nu numai că a reuşit să-şi mărească capitalul propriu, şi să recâştige încrederea depunătorilor dublând numărul lor, ci a reuşit prin acordarea de noi credite să fie în ajutorul membrilor pentru salvearea existenţei lor. Redestepirea încrederii în viaţa financiară, care este singura posibilitate la salvarea unui viitor mai bun, este preocuparea principală a Cooperativei şi totodată şi marea ei.

Trecutul Cooperativei, direcţie dezvoltării ei şi faptul că în timpurile cele mai critice nu numai că a putut să se menţină ci a dezvoltat atât material cât şi moral, adevăratele ei stă în înălţimea minerei ei. Nu numai creditul de 84 milioane lei acordat membrilor săi ne arată puterea cooperativei, ci şi forţa celor 1300 membri înmulţită prin conacutare, care stă la spatele fiecărui membru, dându-le mână de ajutor şi sprijin, dar mai ales înbărbătând pe cei descurajaţi, pe nevoiaşi şi pe cei lăsaţi la voia soartei.

Creditul se bazează pe încredere, deci câştigarea şi menţinerea încrederii a trebuit să fie principala noastră preocupare, ca să câştigăm încrederea deplină a depunătorilor, ceea ce va reuşi numai dacă vom aduce în concordanţă capitalul propriu cu suma depunerilor.

Suntem siguri, că proiectul Direcţiunii de a ridica încă în acest an capitalul dela 8 milioane la 10 milioane, se va realiza. Iar ca acest fapt să devină realitate depinde numai dela încrederea şi devotamentul membrilor.

Ştim că aceasta nu este o utopie, ci se poate realiza cu uşurinţă. Direcţiunea pentru punerea la cale al acţiunii a decisă propună ca prim pas un proiect Adunării Generale, ca din profitul net al bilanţului acestui an suma de lei 275.000 deţinută pentru dividende, să fie achitată membrilor în intragime în forma de părţi sociale. Inăa s'a reşegădit, pentru că nu voinţe a face acest lucru de datoria membrilor, pentru că resinte, că membrul dela sine, fără nici-o constrângere vor semna mult mai multe părţi sociale, decât suma dividendei, ca să intrărească cât mai mult Cooperativei noastre.

Cat de devotaţi şi gata la jertfe au fost membri şi în trecut vom arată prin darea de seamă mai jos, comparând datele bilanţurilor de acum 10 ani, 5 ani şi cel actual.

Bilanţul din 1923 arată un capital social de 300.268 lei, cel din 1928 arată deja 8.103.989, până ce bilanţul actual ne arată un capital social în suma de 6.329.023 lei. Deci în

ani, în toată orizele financiare am dublat capitalul social.

Fondul nostru de rezervă a fost la finele anului 1923 de 29.049 lei, în anul 1928 de 957.632 lei până ce azi ne stă la dispoziţie o rezervă de 1.545.590 lei.

Nu este adevărat că în timpul deconjuncturii nu se poate majora capitalul, chiar din contră, cu cât mai critice timpuri trăim, cu atât mai mult simţim cu toţi necesitatea întăririi acestiei instituţiuni, singura cărei ne putem adresa cu încredere la nevoile, pentru că nimeni nu ne vine într-ajutor la nenorocire, sau dacă avem nevoie de ajutor în afacerile noastre.

Bilanţul şi socotelile finale despre anul trecut ne arată următoarele rezultate. La finele anului 1932 Cooperativa a avut 1187 de membri, au intrat în decursul anului 213 membri, numărul celor ieşiţi a fost 100, aşadar a rămas un număr de 1300 de membri, cari au semnat 256.510 părţi sociale în valoare de 6.412.750 lei, din care sumă s'a achitat efectiv 6.329.023 lei. Suma rezervelor este 1.500.000 lei. Deci capitalul nostru propriu atinge suma de 7.873.613 lei, sporul faţă de anul trecut este de 497.807 lei.

Deverul casieriei Cooperativei a fost de lei 244.858.143, iar întreaga circulaţie a stins suma de 637.246.598 lei, în anul 1933.

Conform bilanţului încheiat la 31 Decembrie 1932 suma depunerilor a fost 26.899.656 lei. În decursul anului am primit noul depuneri în suma de lei 24.728.091, eşire a fost 23.451.756 lei, deci suma actuală a depunerilor este 28.140.991 lei ce înseamnă un spor de 1.241.335 lei.

Cel mai mare depunător al nostru sunt Grupul de Ajutor de Ignorământare a Industriaşilor şi a Remiunii Civile de Binefacere din Arad, cărora le datorăm cele mai mari mulţumiri, deoarece depunerile lor permanente au făcut posibil funcţionarea naturată a Cooperativei.

Bilanţul din anul 1932 arată debitorii cu un credit de 33.121.352 lei. Am acordat noul credite în sumă de lei 91.913.449. Din această sumă au fost achitate credite în suma de lei 88.316.337, rămâne deci un stoc de 34.039.944 lei, cu 1.963.612 lei mai mult ca în anul trecut.

Suma totală a bilanţului a fost în anul 1932 24.861.521 lei, până de bilanţul actual arată suma de 36.706.598 lei, cu 1.845.077 lei mai mult ca în anul trecut.

Bilanţul nostru arată un profit net de 404.223 lei, pentru a cărui împărţire avem onoare a propune în conformitatea statutelor noastre, să se acorde:

Fondului de rezervă 10%	40.423 Lei
Direcţiunii 10%	40.422 "
Comitetului de cenzori 5%	20.211 "
Pentru dividende 5% după părţile soc.	275.000 "
Camiaului Industriaşilor	15.000 "
Pentru acopuri de asistenţă, la dispoziţiunea Direcţiunii	8.000 "
Suma restantă să se atazeze fondului de rezervă	5.168 "

In total 404.223 Lei

Prin aceasta fondul nostru de rezervă ordinar se va ridica la suma de 1.073.512 lei, iar totalul rezervelor lei 1.545.590.

Rugăm adunarea generală să decidă să stabilească bilanţul în suma de lei 36.706.598.—, iar profitul net în lei 404.223.— şi după ascultarea raportului Comitetului de Cenzori să acorde atât Direcţiunii cât şi Comitetului de Cenzori descărcarea pe anul 1933. Că aprobă propunerea Direcţiunii privitor la împărţirea profitului net şi ordonă efectuarea plăţii dividendelor şi provizioanelor cu începerea datei de 12 Februarie 1934.

Din însărelnarea Adunării Generale am vândut imobilul nostru din Str. Negruţin No. 28, iar la Bătăliea publică am cumpărat imobilul din Str. Unuşi-Pomplu No. 58, rugăm luarea la cu-

noştinţă atât a vânzării efectuate cât şi a cumpărării, însărelnând Direcţiunea de a vinde din mână liberă imobilul cumpărat, sub rezerva raportării ulterioare al acestei vânzări. Am redus procentul scontului la 11%, ca să uşurăm sarcinile membrilor şi prin aceasta.

Circulaţia Secţiunii de Mărfuri pe Credit a fost aşemenitoare cadrului anului trecut, scăderea preţurilor mărfurilor s'a resumit însă şi aici. Acţiunea de loterie gratuită şi reducerea taxelor de administraţie la 5% a rezultat înviorearea afacerilor şi majorarea circulaţiei faţă de anul trecut.

Celor 49 de comercianţi şi industriaşi adunaţi în jurul Secţiunii de Mărfuri pe Credit am achitat în decursul anului 3.071.247 lei, circulaţia totală a anului a fost 3.212.091 lei. Creditele acordate au fost achitate regulat. Iar creditele acordate de către Cooperativei magazinelor amintite au fost înecate fără restanţă. Cu ameliorarea crizei putem aştepta şi îmbunătăţirea afacerilor.

Legăturile noastre cu societatea de asigurare „Generala” sunt normale, şi credem a face bune servicii membrilor noştri prin încheierea de asigurări pe lângă condiţiuni favorabile şi prin lichidarea promptă a pagubelor suferite. Vânzarea lozurilor Loterie de Stat arată rezultată satisfăcătoare.

Adunării Generale actuale îi înseamnă completarea Direcţiunii, deoarece în conformitate cu statutele noastre locul a patru membri din Direcţiune urmează a se completa pentru un timp de 3 ani, a căror mandat expiră cu actuală adunare generală. Espiră mandatul Dilor Maxim Băbea, Dr. Eugen Gabos, Iosif Kalmár şi Iuliu Reinhart. Espiră totodată şi mandatul a 40 membri din Comitet, în a căror loc urmează a se alege noi membri de către Adunare. Statutele noastre permit reelegerea aceluia a căror mandat expiră.

Îndeplinindu-ne misiunea prescrisă de Lege, am aranjat şi în acest an Ziua Economiei şi a Cooperativei, în afară de aceasta am făcut propaganda ideii cooperativei şi în şir.

După îndeplinirea misiunii cu cinste ceea ce cu capul ridicat încrederea şi iubirea membrilor noştri pentru munca de viitor, cu care vom să cămăm şi pe mai departe opera înscopită, dezvoltarea Cooperativei Industriaşilor din Arad, care atât în timpurile rele cât şi în cele bune le stă într-ajutor.

Spiritul înţelegerii, căldura iubirii, înfrăţirea şi încrederea neştrămutată în ideea cooperativei ne conducă şi în viitor cu toţi, cari alestuiam marea familie a Cooperativei Industriaşilor din Arad.

Rugăm onorata Adunare Generală, că aprobând propunerile noastre, să le ridice la deciziune. După ascultarea raportului Comitetului de Cenzori să acorde descărcarea cuvenită pentru gestiunea anului 1933 atât direcţiunii cât şi Comitetului de Cenzori.

Arad, la 31 Decembrie 1933.

Preşedintele Direcţiunii

**Aradi iparosok
találkozóhelye:**

FRIED FERENC
vendéglője, az aradi
Iparos Otthonban.

Legszobben mos, vasal, fényez

BUTTINGER TERÉZ
gőzmosódája

Arad, Széchenyi utca 10. sz. az udvarban.

Meghúzták a lélekharangot

Arad, Oradea Mare, Satu Mare, Tg.-Mureș, Sibiu, Alba Iulia, Deva és Lugoj iparkamarái felett

35 iparkamarát akar takarékságból beszűntetni a kormány. A riasztó terv szerint Erdélyben és a Bánságban csak a brașovi, cluji és timișoarai iparkamarák maradnak meg

Mozgalom az aradi iparkamara megmentése érdekében

Arad, február 1. („Az Iparos” tudósítójától.) Azzal az indoklással, hogy nem fizetődnek ki, 35 iparkamara fölött húzta meg a kormány a lélekharangot. Erdély és a Bánság gazdasági életét ebből a 35-ből Arad, Oradea, Satu Mare, Tg.-Mureș, Sibiu, Alba-Iulia, Deva és Lugoj Iparkamaráinak sorsa érdekli, mert az elsorolt helységeknek ezek a nagyfontosságú intézményei valamennyien a megszüntetendő Kamarák névsorában szerepelnek.

A kamarai intézmények számának leszállítására irányuló tervet az előbbi kormány vetette fel, mert kétségtelen, hogy a legutóbb létesült Munkakamarákon kívül egy a mezőgazdasági, mint a Kereskedelmi Kamarák számát túlságosan mértékben szaporították a különböző kormányok. Mezőgazdasági Kamara 71, Kereskedelmi Kamara pedig 49 működik az országban — igen sok közülük olyan megyékben és városokban, amelyeknek gazdasági viszonyai nem teszik szükségessé azt, hogy ott helyben működjen a kamarai intézmény. Ezeknek feloszlatása indokolt, de az aradi Kamarák ezek közé nem sorolhatók. A kormány mindhárom kamarai intézményből csak tizenkettőt óhajt megtartani s így összesen csak 36 Kamarát akar meghagyni. Lehet, hogy ez a szám is sok, lehet, hogy kevés, egy bizonyos csak: nem lehet egy vagy három azonos szám egyenruháját ráhuzni a háromféle intézményre.

A kormány kiküldött bizottsága által készített terv szerint Kereskedelmi és Iparkamara csak a következő székhelyeken működnek: București, Braila, Galati, Ploesti, Brasov, Chisinau, Cernăuți, Iași, Craiova, Timișoara, Cluj és Constanța.

Megszűnnének a következő városok kamarái: Alba Iulia, Arad, Bacău, Băi, Bărlad, Bazargic, Botosani, Buzău, Călărași, Cahul, Caracal, Cetatea Albă, Deva, Focșani, Giurgiu, Hotin Huși, Ismail, Lugoj, Oradea, Piatra Neamț, Pitești, R.-Sărat, R.-Vâlcea, Roman, Satu Mare, Sibiu, Siliștea, Slatina, Târgoviște, Tg.-Mureș, Tecuci, Tighina, Tulcea, Turnul-Măgurele, T.-Severin.

A megszüntetendő Kamarák hatáskörét a szomszéd városok Kamarái vennék át, így az aradi Timișoara, az oradeai Cluj, stb. A feloszlatandó Kamarák helyén csupán egy kirendelt-bég maradna, mely mindössze hat tagból állna s ennek elnöke egyúttal alelnöki szerepet töltené be az illető Kamaránál. A kamarai dignitáriusok havi fizetése megszűnik és csupán ülésenként jelenléti díjakra tarthatnak igényt, se napidíjat, se reprezentációs költséget nem vehetnek fel. A terv az, hogy a törvény megszavazása után nyomomban feloszlatják az összes Kamarákat és országosan új választásokat rendeznek el, de most már természetesen csak azoknak a Kamaráknak összeállítására, amelyek megmaradnak. A megszavazás meggyőzően történne. A Kamarák központjának intézménye megmarad.

Az a kiküldött bizottság előterjesztésének.

tartalma, amely kétségtelenül tartalmaz egészséges javaslatokat is, de a területi beosztás és a székhelyek kijelölése tekintetében felületes, hibás. Remélni kell, hogy a javaslatot a kormány nem fogja változtatlanul magáévá tenni s ha Arad idejekorán megmozdul, még meg fogja tudni menteni két tekintélyes és hűzágpótló intézményét: a Kereskedelmi és a Mezőgazdasági Kamarát.

AZ ARADI IPARTESTÜLET AZ ARADI IPARKAMARAÉRT

Az aradi Iparkamara érdekében természetesen megmozdult a város egész ipari és kereskedelmi élete. Első sorban a kereskedők intézményei tartottak gyűléseket és hoztak határozatokat, hogy mindent elkövetnek az intézmény megmentése érdekében.

Arad kézmű-iparossága úgy, amint az ország iparosságának legnagyobb része, nem szűnt meg a Munkakamara való beosztása ellen tiltakozni. Annál kellemetlenebbül érte az a hír, hogy az Aradon már több mint fél évszázada működő Kereskedelmi és Iparkamara is azok közé tartozik, amelyeket megszüntetnek. Ettől eltekintve, mindenkor olyan támogatásban részesült minden egyes iparos a maga ügyes-bajos dolgainak az elintézésében a Kamara részéről, hogy ennek elvesztése pótolhatatlan veszteséget jelentene az össziparosság részére, de veszteséget jelentene ennek a jól bevált intézménynek az elvesztése

Arad egész gazdasági életére is. Mindezeknek figyelembe vételével az Ipartestület elnöksége szükségesnek tartotta a legsürgősebben a maga részéről is ezen fontos és pótolhatatlan intézménynek a megtartása érdekében a kellő lépéseket megtenni, miért is, rendkívüli előjárásági ülés összehívását határozta el. Ennek a rendkívüli előjárásági ülésnek lesz nívátása a további teendők felett határozni.

ZIMA TIBOR ÉS REINHART GYULA FELSZÓLALASAI

A halálra ítélt Kamara az ügyben szerdán este rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen számos szónok között Zima Tibor, az Ipartestület Szövetsége elnöke és Reinhart Gyula, az aradi iparosság vezetője is felszóltak.

Zima Tibor szerint gazdasági szempontok nem indokolják az aradi Kamara megszüntetését. Még ha ennek következtében megszűnne is a kamarai járulékok — amiről szó sincs, — a kereskedők és iparosok sokkal többet költenének a folytonos timișoarai utazásokkal, mint ha változatlanul fennmaradna az eddigi állapot. Nálunk még a gazdasági életet is a politika, a pártpolitika irányítja, ezt kell tehát felhasználni a kamarai intézmény megmentése érdekében. Az aradi Kamara első román elnöke a kormánypart aradi szervezetének vezetője. Lehetetlennek tartja, hogy az a Marcus Mihály dr., akinek arcképe ma is a Kamara üléstermét díszíti s aki erről a helyről csak nem régen is a legőszintébb elismerés hangján emlékezett meg a Kamara működéséről, elzárkóznék a támogatástól, amikor az intézmény további létéről van szó.

Reinhart Gyula Arad és a megye iparosságának nevében fejti ki, hogy milyen fájdalmas veszteség volna az iparra nézve megválni attól az intézménytől, amely hat évtizede szolgálja érdekeit. Ő maga is több mint 30 éve tagja a Kamarának, ismeri tevékenységét, fontosságát. A kereskedelmi miniszteri tárca élére új ember került, reméli, hogy ennek jóindulata és szélesebb körű ismeretel gondolkodás nélkül félre fogják tenni a tervet, amelynek merevsége semmivel sem indokolt. Nem számít, hogy 12 vagy 15 Kamarája lesz az országnak, egy szám kedvéért lehetetlen Aradot megfosztani ettől az intézménytől.

Az idei farsang bombasikere lesz az aradi Iparos Bál

Az aradi iparosbál előkészítő munkálatai most már igazán befejeződtek. A többhónapos előkészítő munka után minden készen áll már, hogy február 3-án, szombaton este felejthetetlen élményt nyújtson a többszáz résztvevőnek, akiknek megjelenése máris biztosra vehető.

A bál főattrakciója a tombola lesz. Öt lej egy tombolajegy és csaknem az összesített értékes itt is az osztálysorsjáték jelmondata: minden második szám nyer. Több mint ezer tárgyat sorsolnak ugyanis ki. A tombolatárgyak egy részét, — mint megírtuk — a hölgybizottság készítette. A szorgalmas hölgyek azonban jószívi iparosoktól és kereskedőktől az értékes és tetszetős tárgyak százait gyűjtötték még össze. A tombola körül a bálon Faragó Böske, L. ovasberényi Árpádné, Schrott Zoltánné, Kun Józsefné, Zombory Piri és Erbeszkern Manci tevékenykednek. A büffé a napokban lezajlott aradi konyhaművészeti kiállítás igen tehetséges utánpótlása, less. Reinhart Gyuláné, Glück Józsefné és Ilyés Istvánné bonyolítja majd le az itt várható nagy forgalmat. A cukrászdában Engelhardt Ferencné, Wild Ferencné és Wohlmuth Jenőné tevékenykednek, míg a fekete kávé és virstli-sátorban Közszeghy Emilné, Barthel Ernőné és Galgóczy Kató, A pezsgősátorban Zombory Gyuláné, Hirsch Jenőné és Dukász Lajosné parancsnokolnak. A tea-sátor várható forgalmát Braun Samuáné, Martini Jánosné, valamint Menráth Miklósné, Kertész Józsefné, Bedő Lászlóné és Pepoli Viktorné fogják lebonyolítani. A hölgyek díszes névsora után közöljük ugyan, hogy borsátor is lesz és abban Fock Gábor csapároscodik Komcsok Laics, Bedő László és Fock

László segédlete mellett, mégis előre tudjuk, hogy kapós lesz a hölgy-segítség nélkül szervírozott portéka is.

Mint a legjobb előjel álljon itt: csütörtökig kiderült, hogy rekord-közönség lesz. Nem szorul tehát rá az iparosbál, hogy egy-egy vendégről két bört is lenyuzzon. Ezuttal is hagyományosan olcsó lesz itt minden és előre láthatóan még a szép anyagi sikerrel zárul az iparos agymenház javára rendezendő Aradi Iparos Bál. Végezetül még egyet: az ötletes rendezés a rekord-közönség számára is elegendő helyet biztosít.

— Bei der Fachgruppe der Fleischer und Seidher des Timișoaraer Gewerbesyndikates werden Neuwahlen vorgenommen. Die Fachgruppe der Seidher- und Fleischer des Timișoaraer Gewerbesyndikates hielt am 25. d. M. unter dem Vorsitz Peter Olariu eine Ausschusssitzung ab. In der Sitzung dankte der bisherige Sekretär Matthias Kasper, seines hohen Alters wegen ab, worauf sein Amt Jakob Krepil übertragen wurde. Man befasste sich noch mit der Angelegenheit der Fleischer veräußer auf dem Markte und beschloß zu intervenieren, damit diese nur dann verkaufen können wenn sie alle gesetzliche Bestimmungen erfüllen haben. Der Ausschuss beschloß bei der in nächster Zeit stattfindenden Generalversammlung Neuwahlen vorzunehmen. Zu diesem Zwecke wurde ein Komitee gebildet, welches der Generalversammlung bezüglich der Wahlen Vorschläge zu machen haben wird.

Színházi és esztélyi ruhákat

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Flekk. Strada Bratiano 14.

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezelének igazgatósági jelentése az 1933-ik üzletévről

Tisztelt Közgyűlés!

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete immár a 34-ik üzletévről számol be, előterjesztve mérleget, hatalmas számozslapokban sorakoztatva fel az egyes üzletágakban elért eredményeket, melyek a haladást és a fejlődés egy újabb állomását jelzik azon az uton, amelyen a szövetkezet megalakulása óta kitartó munkával és lelkes igyekezettel törekedik.

Csak azok tudják az elért eredményeket megbecsülni, akik maguk látták meg iparosokat bizonyos cél érdekében megszervezni, hogy mi az 1300 tagot összegyűjteni és mi ezeket 35 éven át a közös cél érdekében együtt tartani, elhárítva nemcsak a kívülről jövő, hanem a belülről feltörő támadások egész sorozatát. Mi az legyőzni közönyt és a szövetkezet érdekkörébe vonni az iparosok százait és ezeket, akiket már semmi sem érdekel, hiszen úgyis minden mindegy. Felébreszteni az életkedvet, új munkára bízni azokat, akik nemcsak elfásultak, de nincstelenségükben gyáván visszahúzódnak a még panaszra sem merik nyitni ajkukat.

Csak a mindenen kereszthűtő, a szövetkezés megváltó erejében megbízó, tántoríthatatlan hit képes arra, hogy felvegye a harcot a világválsággal szemben és világító oszlopként haladva, megmutassa a kivetelő utat. Ezt az útmutatást végzi az ország iparosága részére az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete, midőn megmutatja, hogy a válságos idők dacára is nemcsak saját tőkéjét tudja gyarapítani, nemcsak megszervezte a bizalmat a betétesek színiát megszokozni, hanem újabb kölcsönök nyújtása által tagjait ismét munkára és keresőképesre tenni. Feléleszteni a hiteléletet, mely egyedüli módja a jobb jövő megalkotásának, és a legfőbb célja a hitelszövetkezetnek, az egyszerűen hivatás is.

Hogy hivatása magasztalan áll, igazolja múltja, fejlődésének iránya és hogy a legválságosabb viszonyok között is nemcsak fennmaradt, hanem gyarapodott egy erkölcsiekben, mint anyagiakban. Nemcsak a tagjainál kihelyezett 34.000.000 lej mutatja a szövetkezet erejét, hanem az 1330 tagnak éppen a szövetkezet által megszokozott ereje áll minden egyes tag háta megett, támogatást és segítséget, de főképpen bátorítást nyújtva a csüggedőknek, az elhagyatottaknak és arra rászorítottaknak.

A hitel bizalmas épül fel, tehát a bizalmat megszerezni és megtartani egyik legfőbb törekvés kellett, hogy legyen. Ezért kell a szövetkezetet megerősíteni, hogy a betévköz bizalmát teljes mértékben kiérdemlje, amit csak úgy érhet el, ha saját tőkéjét a betétek összegével egyensúlyba hozza. Hiszünk, hogy az Igazgatóság terve, hogy a 8 millió saját tőkéjét még az év folyamán tíz millióra emeli fel, valóra válik; hogy ez sikerrel fog-e járni, tisztán attól függ, hogy a tagok bizalma és áldozatkészsége még fokozódjék.

Tudjuk, hogy ez nem utópia, hanem egészen könnyen megvalósítható. Az Igazgatóság az akció megindítására, mint első lépést, indítványt akart a Közgyűlés elé terjeszteni, hogy az idei mérleg nyereségéből az osztalékra szánt 275.000 lejt teljes egészében tiszteletdíjak alakjában adja ki a tagoknak. Azonban ettől eltért, mert nem akarta kötelezővé tenni a tagokra nézve, mert úgy érzik, hogy a tagok önként, minden kényszer nélkül nemcsak az osztalékként jutó összeget, hanem ennél sokkal nagyobb összegű tiszteletdíjat fog jelezni, hogy szövetkezetünk minél jobban megerősödjék.

Hogy a tagokban milyen áldozatkészség volt a múltban is, néhány számadattal akarjuk igazolni, összehasonlítva a tíz év, öt év előtti és a mai mérleg erre vonatkozó adatait, ahol a következőket találjuk:

Az 1923-iki mérleg szerint befizetett üzletrésztőknek 350.266 lej, 1928-ban 3.103.989, míg mai mérlegünk 6.329.023 lejt tüntet fel a címen. Tehát a legutóbbi öt év alatt, mikor már válságos időkkel állunk szembe, megkettőztük üzletrésztőkünk.

Tartalékalapunk volt 1923 év végén 29.049 lej, ez felszaporodott 1928-ban 957.682 lejre, míg ma 1.545.590 lej összeg áll rendelkezésünkre a címen.

Nem igaz, hogy dekonjunktúra idején nem lehet tőkét emelni, ellenkezőleg, minél válságosabb idők vannak, annál jobban érezzük mindnyájan szükségét annak, hogy erősítsük, fejlesszük azt az intézményt, amelyhez egyedül fordulhatunk bizalommal, ha arra szükségünk van, mert senki más nem áll rendelkezésünkre, ha bajba jutunk, vagy vállalkozásainkban segítségre vagyunk utalva.

Az 1933. év mérlege és zárszámadásai a következő eredményt mutatják a most lezárt évről. Volt a szövetkezetnek az 1932. év végén 1187 tagja, belépett az év folyamán 213 tag, kilépett 100 tag, maradt 1300 tag, kik 256.510 üzletrészt jegyeztek 6.412.750 lej értékben, ebből tényleg 6.329.023 lej összeg van befizetve. A tartalékok kitesznek 1.500.000 lejt. Saját tőke tehát 7.874.613 lej, az előző évihez képest szaporodott 497.807 lejjel.

A szövetkezet 1933. évi pénztári forgalma kitett 244.858.143 lejt, míg az összeforgalom 637 millió 246.598 lejt tett ki.

Betétje volt a szövetkezetnek az 1932. év december 31-én lezárt mérleg szerint 26.899.656 lej. Új betét jött ehhez az év folyamán 24.723.091 lej, kifizetett 23.481.756 lej, a mai álladék 28 millió 140.991 lej, emelkedett tehát betétállományunk 1.241.335 lejjel.

Legnagyobb betevőnk az Iparosok és Polgári Jótékony Egyület temetkezési csoportjai, amelyeknek nagy hálaival tartozunk, mert ezek az állandó betétek tették lehetővé a szövetkezet zavartalan működését.

A kölcsönök álladéka volt az 1932-iki mérleg szerint 32.121.332 lej. Új kölcsönöket folyósítottunk 91.918.449 lej összegben. Visszafizettek a tagok az év folyamán 88.816.837 lejt, maradt a kölcsönálladék 34.089.944 lej, tehát 1.968.612 lejjel több, mint az előző évben.

A mérleg végösszege volt az 1932. évben 34 millió 861.521 lej, míg a mostani mérlegünk 36 millió 706.598 lej összegével 1.845.077 lejjel haladja meg a múlt évit.

Mérlegünk a tiszta nyereséget 404.223 lejt tünteti fel, ennek felosztására nézve javasoljuk, hogy az alapszabályoknak megfelelőleg adassék:

A tartalékalapnak 10%	40.422 Lej
Az igazgatóságnak ugyancsak 10%	40.422 "
A felügyelő-bizottságnak 5%	20.211 "
Az üzletrészek 5%-os osztalékára	275.000 "
Az aradi Iparos Otthonnak	15.000 "
Közcélokra az igazgatóság rendelkezésére	8.000 "
A fennmaradó összeg csatoltassék a tartalékalaphoz	5.168 "
Összesen	404.223 "

Ezáltal a rendes tartalékalapunk 1.073.512 lejre, összes tartalékaink 1.545.590 lejre fog emelkedni.

Mondja ki a közgyűlés, hogy a mérleget 36.706.598 lejtben és a tiszta nyereséget 404.223 lejtben állapítja meg és a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a felmentvényt úgy az Igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak az elmúlt 1933. évre megadja. Az Igazgatóság javaslatait a tiszta nyereség felosztására vonatkozólag elfogadja és elrendeli, hogy az osztalékok és jutalékok 1934. február 12-től kezdve kifizetessenek.

A közgyűléstől nyert felhatalmazás folytán eladtuk a tulajdonunkat képezett Str. Negrutu 28. sz. házát, viszont adóárverésen megvettük a Str. Numa Pompiliu 58. sz. házát. Kérjük úgy az eladást, mint a vételt tudomásul venni szíveskedjének, megadván az Igazgatóságnak a felhatalmazást, hogy az újonnan vásárolt ingatlan szabadkézből eladhassa és azt utólag je-

lentse be a közgyűlésnek. A kihelyezési kamatlábat 11%-ra szállítottuk le, hogy tagjaink terheit ezzel csökkentjük.

Az Áruhitelosztály forgalma az előbbi év kértel között mozgott, az árak további csökkenése kisebb forgalmi számokban nyert kifejezést. Az év végén megindított sorsolási akció, valamint az eddig fizetett kezelési költségeknek 5%-ra való lezárlatása folytán nyert nagyobb kiterjedést és emelkedett a forgalom az előző évvel szemben.

Az Áruhitelosztály kebelében csoportosult 49 iparosnak és kereskedőnek az év folyamán 3.071.247 lejt fizettünk ki, az évi forgalom 3.212.091 lej összegben van kimutatva. A kifizetések megfelelő módon folytak be. Az eladók részére előlegezett összegek a Hitelszövetkezet pénztárába maradtak nélkül befolytak. A viszonyok javulásával a forgalom emelkedése várható.

A „Generala” Biztosító Társasággal fennálló kapcsolatunk zavartalan és tagjainknak igen jó szolgálatot teszünk, előnyös biztosítási feltételek nyújtása, valamint a károk sima likvidálása által. Az Állami Sorsjegyek eladására kedvező eredményeket mutat fel.

Jelen közgyűlés hívta van az Igazgatóság kiegészítésére, mivel alapszabályunk értelmében négy igazgatósági tag helye töltendő be 3 évre, kiknek megbízatása jelen közgyűléssel lejárt. És pedig lejár Bakács Miksa, dr. Gabos Jenő, Kármár József és Reinhart Gyula igazgatósági tagok mandátuma. Lejár egyúttal 40 választmányi tag megbízatása is, kiknek helyét a közgyűlés/van hivatali választás útján betöltetni. Alapszabályaink megengedik, hogy azok, kiknek megbízatása lejárt, újból választhatók a betöltendő tisztségre.

Törvénytábla kötelezettségünknek eleget téve, az idén is megrendeztük a szövetkezeti és takarékosági napot, ezenkívül élénk propagandát fejtettünk ki a szövetkezeti eszmé érdekében a hírlapokban is.

A becsülettel teljesített munka után emelt fővel kérjük tagjaink bizalmát és lelkes szeretetét a további működésünkhöz, mely cámtudatosan akarja tovább építeni a megkezdett művet, hogy az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetét az új igyekezete, amire hivatva van, Arad iparoságának erős várává, mely jó és rossz időkben egyformán mögöttes van.

A megértés szelleme, a szeretet melege, az egymáshoz való ragaszkodás és a szövetkezeti eszmébe vetett tántoríthatatlan hit vezéreljen tovább is a boldogulás felé szándékunkat, akik az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete nagy családját alkotjuk.

Kérjük a közgyűlést, hogy javaslatainkat elfogadva, emelje azokat határozattá és a felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után a felmentvényt úgy az Igazgatóságnak, mint a Felügyelőbizottságnak az 1933. üzletévre adja meg.

Arad, 1933. december 31-én.

Az Igazgatóság.

A munkába lépő alkalmazottak orvosi vizsgálata díjmentes

Arad, január 31. A megyei egészségügyi bizottság tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen régebbi miniszteri rendelet alapján szóba került a munkába lépő alkalmazottak kötelező orvosi vizsgálatának kérdése. A munka és egészségügyi miniszter rendelete előírja, hogy ezeket a vizsgálatokat, illetőleg a vizsgálatok eredményéről szóló bizonyítványt a betegsegélyező pénztárak, valamint a hatóságok orvosai kötelesek teljesen díjmentesen kiszolgáltatni.

A bizottság tárgyalta azt a miniszteri rendeletet is, amely a faraktárak helyzetére vonatkozik. A városi főorvos hivatalos is megérkezett miniszteri rendeletben a faraktárak működését szigorúan körülhatárolják. A jövőben a belvárosi faraktárak telepén csak 30 ezer kilogram, vagyis három vagont kitevő famennyiség halmozható fel. Kötelesek a faraktárak tulajdonosai a felhalmozott famennyiséget az uccs frontjától legalább hat méternyi távolságban tartani. A fűrészfűrészek reggel 7-12-ig és délután 2-5-ig működhetnek.

HIREK

AZ IPAROS

Megjelenik minden csütörtökön.

Elonizetái ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknek árenda díj.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadónival — Redakción és adminisztráció Arad, Căminul Industriilor-Iparos Otthon.

— Meghalt Ybl Lajos, a világhírt magyar műépítész. Budapesten a napokban halt meg Ybl Lajos lovag hetvennyolc éves műépítész. Ybl Lajos Magyarország egyik legismertebb építőművésze volt. Az ő alkotása a budapesti parlament is. Timişoara-n a gyárvárosi római katolikus plébániatemplom készült Ybl Lajos tervei szerint. Apja Ybl Miklós ugyancsak neves építész volt, aki a budai királyi várpalotát építette.

— Módosítják a szövetségi törvényt. A kormány elhatározta, hogy a szövetségi törvényt módosítja. Az erre vonatkozó előkészületek már meg is indultak. A törvény reformjának végleges megszövegezése előtt meghallgatják az érdekeltek véleményét is.

— A timişoara-i munkakamarának 54,305 tagja van. Maniu Kornél, a timişoara-i munkakamara titkára most készítette el azt a statisztikát, mely a munkakamara tagjait érinti fel. Timiş-Forontal megyében a kamarának 15,951 munkás, 7580 kisiparos és 3521 tisztviselő tagja van. Caras-Severin megyében 6328 munkás, 22,9 kisiparos és 822 tisztviselő, Caras megyében 11,715 munkás, 1446 kisiparos és 1403 tisztviselő tagja van a kamarának. A timişoara-i munkakamarának tehát összesen 54,305 tagja van, de valószínűleg ez a szám növekedni fog, mert a tagok sorába felvesszük a cséplőgép- és erdőmunkásokat is. Ilyenformán három esztendő alatt a tagok számának 30-35 százalékos növekedésére számítanak.

A tél már nem hoz gondot,

Hoszpodár-hoz küldöm

attesteni, vagyis tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Timișescu 3

— Február 10-ig meghosszabbították a lakbérleti szerződések bejelentésének határidejét. A pénzügyminisztérium a lakbérleti szerződések illetékeztetésének határidejét február 10-ig meghosszabbította. Mindazok, akik a határidő határidejében nem mutatják be illetékeztetésüket a lakbérleti szerződéseket, büntetésnek teszik ki magukat.

— Tilos Németországban a külföldi áruk elleni propaganda. A német birodalmi kormány rendeletet adott ki, amellyel Németországban a külföldi áruk elleni propagandát a legszigorúbban eltiltja. Ez a propaganda egyrészt kellenetlenségét okozott Németország külpolitikájának, másrészt megnehezítette a német birodalmi kormány gazdaságpolitikai tárgyalásait. Csökkentette volna a német kivitelt is, amit viszont a német munkásság szívesen látott volna meg. Így aztán a birodalmi kormány elhatározta a propaganda eltiltását.

— A volt timişoara-i munkásokon végleg a város birtokában. Timişoara városa — mint ismeretes — még Gábor Livius dr. főpolgármestere alatt egy millió 700 ezer lejért megvásárolta a volt munkásokon épületét. A vásárt három felebbezés is megtámadta. Mindhárom felebbezés magának találta a vételárát és tanúkkal kívánta igazolni, hogy az épületet olcsóbban is meg lehetett volna vásárolni. A revíziós-bizottság most tárgyalja a felebbezéseket és elutasította azokat. A döntés alapján a volt munkásokon véglegesen a város tulajdonába került.

aranyoz
ezüstöz
nikkelez
bronzal
rezzel
horganyal
óval

galvanizál
elektromos uton

megbízható
szakszerű
olcsó

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.

Dangi-ház.

— Die Anfechtung der Architekten Lüba gegen die Anerkennung der Baumeister abgewiesen. Von den Timişoaraer Architekten wurden seinerzeit bloss 7 in der Architektenliste aufgenommen, während die Aufnahme der übrigen 41 Baumeister sich verzögerte. Am 12. September 1933 nun erbrachte die Stadtleitung von Timişoara einen Beschluss nach welchem die Pläne dieser 41 Baumeister und Architekten von dem städtischen Ingenieuramt zur Kenntniss genommen werden müssen, wodurch den Baumeistern die Arbeitsmöglichkeit gesichert wurde. Diesen Beschluss der Stadtleitung focht der Architekt G. Lüba beim Revisionsausschuss an, indem er sich u. a. darauf berief, dass unter den 41 Baumeistern einige sind, die nicht die notwendige technische Vorbildung u. auch nicht die Fähigkeiten haben, die sie zur Anerkennung benötigen. Der Revisionsausschuss befasste sich mit der Angelegenheit und wies die Anfechtung des Architekten Lüba als unbegründet ab.

— In Bucureşti soll ein Verband der Konditoren gegründet werden. Die Konditorfachgruppe des Timişoaraer Gewerbesyndikates hielt am 25. d. M. unter dem Vorsitz des geschäftsführenden Präses Julius Arendt eine Mitgliederversammlung ab. In dieser wurde beschlossen die Jahresbeiträge der Fachgruppenmitglieder von 60 auf 120 Lei jährlich zu erhöhen. In derselben Sitzung side Kassier Adam Mann seine Abankung an, worauf sein Amt von g. Präses Arendt übernommen wurde. Präses Arendt berichtete sodann, dass die Bucurestier Zuckerbäcker eine Aktion zur Gründung eines Landesverbandes der Konditoren einleiten und zu diesem Zwecke in absehbarer Zeit einen Kongress einberufen werden. Zu diesem Kongress werden auch die Timişoaraer Konditoren eingeladen.

— Timişoara sütőiparosága a műgyetem kenyérelőállításának közreműködésére bizáa ellen. Coman Agoston főpolgármester előtt Hollinger Miklós elnök vezetésével megjelent a timişoara-i sütőiparosok küldöttsége és tiltakozott az ellen, hogy a műgyetem internátusát a városi pákság lassa el kenyérről. Coman főpolgármester válaszában kifejtette, hogy a műgyetannek a város eddig segélyképpen adta a kenyeret, azonban tezentul a megadó ellenértéket pénzben fogja a műgyetannek rendelkezésre bocsájtani. Ez lehetővé fogja tenni a műgyetem részére, hogy az internátusnak szükséges kenyeret magánpékektől szerezzse be.

— Timişoaraer Baumeister werden ersucht nicht mit Provinztischlern zu arbeiten. Unter dem Vorsitz des Präses Koloman Illy hielt die Tischlerfachgruppe des Timişoaraer Gewerbesyndikates am 26. I. J., eine Mitgliederversammlung ab. In den Sitzung wurde beschossen an die Baumeister Timişoara ein Rundschreiben zu richten in welchen sie ersucht werden, die Tischlerarbeiten bei Neubauten nicht an Provinztischler sondern an Timişoaraer Meister zu vergeben, gleichzeitig werden sie ersucht keine Tischlerarbeiten in eigener Regie vornehmen zu lassen. Ein Rundschreiben wurde auch an sämtliche, mit Maschinen arbeitende Tischlereien gerichtet, die man aufforderte an den Maschinen nur Arbeiter mit Gewerbeschein zu beschäftigen. Bezüglich der Einheitspreise konnte noch keine Beschluss erbracht werden.

— Ausschuss-Sitzung der Schuhmacherfachgruppe. Die Schuhmacherfachgruppe des Timişoaraer Gewerbesyndikates hielt am 6. Feber I. J., abends 8 Uhr im Gewerbesyndikat eine Ausschuss-Sitzung ab.

— Fleischer und Bäcker müssen die Preise aushängen. Die Stadtleitung hat eine Verordnung erlassen, wonach die Fleischer und Bäcker aufgefordert werden, sowohl am Wochenmarkt, wie auch in ihren Geschäften eine schwarze Tafel anzubringen, auf welcher sie die detaillierten Preise anzuführen haben. Im entgegengesetzten Falle werden die Betreffenden im Sinne des Spekulationsgesetzes bestraft. Das Gewerbesyndikat Timişoara ersucht die Selcher und Bäcker, in Anbetracht dieser Verfügung in ihrem eigenen Interesse die schwarze Tafel anzuschaffen.

— Figyelmeztetés a kötelező kétévénkénti hordó-hitelesítésre. Figyelmeztetjük érdekelt olvasóinkat, hogy a szesz italokkal, petrolummal és olyan folyadékokkal megtöltött vagy megtöltendő tartályok (hordók), melyek egyúttal ünnertéknek is tekintendők, vagy pedig fogyasztási adó vagy egyéb kincstári illeték kiszámításának alapjául szolgálnak, az első hitelesítésen kívül meg egy u. n. közzségi hitelesítésnek is alá vannak vetve és pedig két évenként. Azok a tisztviselők és hordók, amelyek a kereskedelmi cikkek, folyadékok forgalomba hozására nem szolgálnak ugyan de a cikkek raktározására, megőrzésére használatnak, tulajdonosaik kérelmére esetleg hitelesíttetnek.

— Die Fachgruppe der Autotaxenhofeure protestierte gegen die Erhöhung der Versicherungsgebühren. Die Timişoaraer Fachgruppe der Autotaxenbesitzer hielt am 9. Jänner unter dem Vorsitz des Präsidenten Johann Anuica eine Ausschuss-Sitzung ab, in der gegen die Erhöhung der Versicherungsprämien Protest erhoben wurde. Im Sinne des Gesetzes sind die Taxibesitzer verpflichtet ihre Wagen versichern zu lassen. Die Versicherungspfümie betrug bisher für den Betrag von 270.000 Lei jährlich 1200 Lei. Nun wurde diese Gebühr aber auf 3010 Lei erhöht. Da diese Erhöhung eine ungemein schwere Belastung der Autobesitzer bildet, beschloss die Fachgruppe auf dem Wege des Bucurestier Chaffeursyndikates beim Ministerium zu intervenieren, damit die Gebühren wieder herabgesetzt werden und die Wahl der Versicherungsgesellschaft freigestellt werde.

Szépén kiadózott, szerez sütőlapotok

18-22 cm vekor- és peremlapát	—	—	—	Lei 55.-
23-25 cm vekor- és peremlapát	—	—	—	Lei 60.-
30-34 cm vekor- és peremlapát	—	—	—	Lei 70.-
35-37 cm vekor- és peremlapát	—	—	—	Lei 80.-
38-39 cm vekor- és peremlapát	—	—	—	Lei 100.-
40-44 cm vekor- és peremlapát	—	—	—	Lei 115.-

nyel. neküti ab Arad átomás,
csomagolva számtja

Weisz Siegf. ied Arad, Strada Alex andrescu

Vas-és témöntés

Gépműhely

Precíziós szerez-
mek készítése.

LADISLAU

ASSAEL LÁSZLÓ

MŰLAKATOSSÁG Arad, Cal. Radnei 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit.
Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom és transept hevedereinket. Kókusz-szönyeg, labtörő, grádli, buorszövet, plüss, a rik, butorugó, mindenféle karpitoskellékek. Zsák, zsineg, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta gyálmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, u. Neuman ház

— Mégis megszűnik a kontingens-rendszer? Bucuresti jelentés szerint a kormány még mindig nem döntött a külföldi áruforgalom új rendszerének megállapításáról. A kereskedelmi minisztériumból kiszivárgott hírek szerint a kontingens-rendszer meg fog szűnni és az áru-behozatal korlátozására kizárólag a deviza-kiutalások kontrollja fog szolgálni. A jegybank körében még remélik, hogy a kormány bizonyos könnyítésekkel fenntartja a kontingens-rendszert és csupán annak technikai részében léptet életbe lényeges enyhítéseket. A kontingentáló bizottság egyelőre még munkában van és a beérkező kérelmeket az eddigi elvek mellett intézi. — A minisztériumban tegnap az autó-behozatal kérdésében tartottak tanácskozást. A kereskedők nagyobb gépkocsi-kontingens behozatalára kértak engedélyt, a Banca Natională képviselője viszont a behozatal teljes megtiltása mellett foglalt állást, minthogy az autó luxuscikk, még pedig a legdrágábbak közül való. A bizottság nem döntött ezúttal a kérelem fölött, hanem azt határozta, hogy később fogja azt újból tárgyalás alá venni.

— Jelentkezzenek az állam hitelesít. A pénzügyigazgatóság felhívja mindazokat, akiknek az állammal szemben 1931. január elsejével bezárólag követelésük áll fenn, hogy minden késedelem nélkül adják be a benyújtandó kérvényüket, mert a minisztérium rendelkezése értelmében a pénzügyigazgatóságnak csak eddig a határidőig van joga a követeléseket likvidálni. Az 1931. január elseje utáni követelésekről mindaddig semmiféle rendelkezést nem érkezett és így valószínűleg létezik, hogy az ebbe a kategóriába tartozó adósok aligha nyernek a közeljövőben kielégítést.

— Mintavásár Lyonban. A timisoarai kispárti szindikátus meghívót kapott tagjai részére az idén március 8-tól 18-ig tartó lyoni mintavásárra. 50 százalékos utazási kedvezmény.

— Február másodikától ötödikéig ismét érvényesek a menet-térítjegyek. Február hónapra a szokásos kedvezményes ünnepi menettérítjegyek a következő napokon érvényesek: Tekintettel a február 2-iki (Gyertyaszentelő Boldogasszony) ünnepre és a február 4-iki vasárnapra, kedvezményes jegyek válthatók február 1-én, csütörtök 12 órától kezdve, továbbá 2, 3 és 4-én is. A visszautazásnak legkésőbb február 5-én, déli 12 órakor meg kell történnie, azaz akkor távozni kell a visszautazási állomásról. A többi vasárnapokon, február 11, 18 és 25-én a jegyek megválthatók az előző szombat déli 12 órájától kezdve, a visszautazásnak pedig legkésőbb hétfőn 12 órakor meg kell történnie, azaz legkésőbb ebben az időben vissza kell indulni a visszautazási állomásról.

Butorgyárak Butoriparosok Asztalosok

tapasztalták, hogy
legjobb
leggazdaságosabb
legbiztosabb
a szódával oldható

„FORTE“ HIDEGENYV

Aradon kapható:

Barlos Miksa furnirüzlet
Seinitzer N. festékkereskedés

Elsősorban az európai agrárállamokat rohamozza meg a japán ipar dömpingje

Rómában és Bécsben vagy Budapesten lesz az olcsó japán áru európai központja. Románia mint kifejezetten mezőgazdasági állam, számíthat az olcsó japán árucikkek beözönlésére.

A japán áruk fenyegető dömpingje már komoly veszedelem formájában jelentkezik. Japán olcsó áruival el akarja árasztani Európát és különösen a textilgyártmányok jelentenek majd forradalmat Közép- és Nyugateurópában, mert ezt a tengerentúli nagy ipari állam hallatlanul olcsón hozza forgalomba. A japán vezérkar elsősorban az agrárállamokra akarja kivetni hálóját és így a román piacot is kiszemelte, tehát elköszülünk arra, hogy a közeljövőben megjelennek majd az országban a japán seílymek és szövetelek, ami kétségtelenül erős konkurrenciát jelent a hazai iparnak.

Egy bécsi napilap munkatársa beszélt a japán ipar Becebe küldött megbízottjával, akinek az a feladata, hogy eladási központokat állítson fel. Az érdekes felvilágosításokat, amik közelebbi érintik Romániát is, itt adjuk:

— A japán ipar olyan tempóban termel, hogy lénytelen állandóan újabb és újabb piacokat keresni. Először természetesen Ázsiát próbáltuk megszerzeni és az nagymértékben sikerült is. Észak-Amerika nehezebben ment, annál könnyebb volt viszont boldogulni Dél-Amerikával, ahol már igen tekintélyes eredményeket értünk el árunk olcsóságánál fogva. A legnehezebb kérdés kétségtelenül Európa; de ezt is meg fogjuk oldani. Teljesen igazságtalan az az állítás, hogy Japán csak exportálni akar és importálni nem. Ellenkezőleg: alig van Angol- és Holland-Indián kívüli ország, ahol a bevitelünk komolyan túlhaladná a behozatalunkat.

— Az általános idegességet, mellyel a fehér faj a japán munkát kíséri, erősen túloztnak kell tartanunk. Japánt nem lehet visszaszorítani a megkezdett útról, mert — mint mondtam — nem üzleti, hanem létevédelem, hogy a nemzetközi piacon boldoguljon.

— Már évek óta figyelemmel kísérjük nemcsak az európai kereskedelmi statisztikákat, hanem az egyes országok gyártási és fogyasztási statisztikáját is. Rájöttünk, hogy Európának (mint az egész világnak) egy óriási baja van:

a mezőgazdasági lakosság nem tudja az alacsony termény- és állatárak mellett az iparcikket megfizetni.

Ez áll az agrárállamokra, amelyekben árainknál fogva természetesen elsősorban számíthatunk sikerre. Itt még annál is könnyebb a helyzetünk, mert csekélyebb belföldi érdekekkel kell megküzdenünk.

— Pontos tervek állanak rendelkezésre, hogy mit mikor és hova kell exportálnunk. Mihelyt európai központunk megkezdí a munkát,

azonnal utnak indulnak a japán hajók az elkészített árukkal.

Európában két központot akarunk létesíteni: az egyik valószínűleg Rómában vagy Milánóban, de mindenesetre Olaszországban lesz, a másik pedig

Bécsben, vagy esetleg a dunai úton való centrálisabb fekvése miatt Budapesten.

— Európát elsősorban olyan cikkekkel akarjuk ellátni, melyeket itt kevésbé gyártanak, mint nálunk: Mesebeszéd, hogy autókakkal akarnánk meghódítani az európai országokat. Erről szó sincs. A japán ipari termelés ugyanolyan jogokat követel, mint a többi fehér lakosságú országok ipara. Egyenlő fegyverekkel küzdünk: a gazdasági élet örök rendszere alapján. Aki olcsóbb és jobb, az győz! A szervezésen hosszú ideig dolgoztunk, azt hiszem, a maga nemében tökéletes lesz. Minden európai nagyvárosban lesz képviselőnk, ha nem japán, akkor európai. Az európai kereskedőknek is igen nagy hasznát fog biztosítani a japán árukkal való kereskedelem és így meggyőződésem, hogy nem fog különösebb nehézségekbe ütközni az európai piacnak nem meghódítása, de a világkereskedelemben való bekapcsolása.

Eddig a nyilatkozat, amely bejelent, hogy a „sárga veszedelem” felénk is közeledik. A hazai ipar érdekében idejében kell védekezni a japán dömpinggel szemben.

Hogy milyenek a dömping-árak? Maurice Lewandowski a „Revue des Deux Mondes” január 15-iki számában néhány adatot közöl azokról az árucikkekről és azokról az árucikkről, amelyekkel Japán megkezdí európai offenzíváját. Ezek minden magyarázat és kommentár nélkül önmagukért beszélnek:

egy kerékpár ára — a mi pénzünkre átszámítva 350 lej,

egy pár gumitalpu teniszcipő 20 lej,

gyapot harisnya tucatja 80 lej,

puplín-ing férfiak részére két gallérral tucatonta 450 lej,

szabóruka kilója 350 lej,

igen jó minőségű autók darabonként 25—30 ezer lej.

Ezek a számok nem a legolcsóbbak vannak véve, sőt még csak nem is önköltségi árak. Hollandiában például már elárasztották a piacot a japán kerékpárok, amelyeket ott 320 lejért árulnak darabonként és egy hozzávaló belső kerékpárgumit pedig 3 lej 50 baniért. Ilyen árak ellen nincs védekezés se hazafias szervezkedéssel, se bojkottal, se vámmal. Felmerül azonban a kérdés: hogyan lehetne ilyen árak mellett egyáltalában termékelni? Mi a titka ennek a dömpingnek, ami már inkább szemfényvesztésnek, vagy szélsőhűségnek látszik, mint a piac offenzív megrohanásának? A titok: az olcsó munkaadók, a „készenléti” kösterhek, az alacsony rege és a „keves haszon — nagy forgalom” elvének szigorú alkalmazása. A japán szövőiparban az átlagos napiár 18 lej, de a gyapjúfonó iparban sem több, mint 40 lej. A megélhetés a szigeten olcsó, a gyári kintinban minden munkás napi 3—4 lejért kap teljes ellátást, kulturemberhez méltó hálólhelyet, még szórakozást is. A munkásnő selyemruhában jár, a munkás pedig két lejért 10 olyan cigarettát vehet, aminek nálunk 30 lej az ára.

— Städt. Hypothekarschulden werden um 25 Prozent herabgesetzt. Wie in Bucuresti verlautet, will die Kommission, die die neue Konvertierungsvorlage ausarbeitet, die städt. Hypothekarschulden um 25 Prozent herabsetzen.

— Külföldi valuták árfolyama a vasutnál. A CFR igazgatósága február hónapra a következő valuta-árfolyamokat állapította meg: egy francia frank 6.65 lej, svájci frank 33.15, arany frank 82.80, dollár 165.60, belga frank 23.80, német márka 41.40, holland forint 88.75, spanyol korona 5.05, norvég korona 28.50, svéd korona 29.05, dán korona 25.15, olasz lira 9.05, ottomán lira 81, font sterling 555, bolgár leva 1.25, zloty 20, szerb dinár 2.60, görög drachma 1.07, arany pengő 29.60, ausztriai schilling 22.75 lej.

— Der rumänische Text der Firmentafeln wird überprüft. Um das Falschrumänisch auf den Firmenschildern, Plakaten, usw. auszumachen, hat die städt. Interimskommission Timisoara eine Verfügung erlassen, deren Richtbefolgung mit Strafe geahndet werden soll. Das Industrieamt wird aufgefordert, alle registrierten Firmen anzuhalten, den registrierten Text genau abzuschriften und denselben in einem Umschlage dem städt. Kulturamt zu übergeben, wo die Überprüfung bezüglich der richtigen rumänischen Fassung, bzw. die Korrektur unentgeltlich vorgenommen wird. Nach dieser Korrektur ist dann die Firmentafel auszubessern. Wer dies vernachlässigt, gegen den werden Strafmaßnahmen ergriffen.

Jótekonysági egyesületek

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja Igazgatósága tudomásul adja, hogy további intézkedésig tagjai sorába felvesz egészséges egyéneket a „B” csoport kiegészítésére Arad és környékéről. Jelentkezés a csoport irodájában, Iparos Otthon épület, Str. Brătianu 18. földszint.

Fel szólítjuk úgy az „A”, mint a „B” csoport azon tagjait, kiknél lakásváltozás történt, hogy új címüket a további pontos pénzbeszedés végett irodánkban saját érdekében jelentsék be.

Az igazgatóság értesíti a csoport azon tagjait, akik halálhíradó járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14 és 15-ik §-a értelmében

a tagsági joguk automaticus megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

649. Moskovitz Miksa, 650. Bloheta Ágoston és a B. csoportban 640. öz. Hoffmann Ferencné, 641. öz. Szeifert Józsefné elhunyt tagjaink után esedékes a fizetés

Asztalos tűzhely, kézi-kocsi és gyalupadok igen olcsón eladók

Arad, Str. Cogalniceanu 25.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetk. Segélyző Csoportjának Igazgatósága ez-
 uton értesíti tagjait, miszerint az I. csoportban 669 számig, míg a II-ikban 753 számig esedékes a halálhíradó járulékok befizetése. Az Igazgatóság.

Építetők figyelmébe!!

Ha építeni jót, olcsón akar,
 forduljon bizalommal

Kalousek és Vandracsek

építész céghez.

Elvállal e szakba vágó legmodernebb és leg-
 egyszerűbb építkezést szolid árban. Alapítva 1905.
 Iroda Str. Av. I. Sava 9.

Cooperativa de Credit a Industriaşilor din Arad — Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

INVITARE

Cooperativa de Credit a Industriaşilor din Arad, își va ținea

adunarea generala

ordinară în Casa Culturală a Căminul Industriaşilor, — Str. Brătianu No. 18. — în ziua de 11 Februarie 1934. la orele 10. a. m. iar în cazul când membrii nu se vor prezenta în atât număr cât se cere conform statutelor la capacitatea de a decide, în ziua de 18. Februarie la orele 10 a. m., când se vor lua hotărâri valabile, oricare ar fi numărul membrilor prezenți.

ORDINEA DE ZI OUPRINDE:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație asupra gestiunii pe anul 1933.
2. Raportul censorilor.
3. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere încheiat în ziua de 31. Dec. 1933.
4. Descărcarea Consiliului de Administrație și a cenzurilor de gestiune lor pe anul 1933.
5. Repartițiunea beneficiului.
6. Înlocuirea a 4 membrii al Consiliului de Administrație pe durata de 3 ani.
7. Înlocuirea a 40 membrii al comitetului de cenzori esți la sorți pe durata de 3 ani.
8. Eventuale propuneri.

Bilanțul anual examinat de către comitetul de cenzori e afișat în localul cooperativei și membrii sunt îndreptățiți să-l examineze acolo.

Arad, la 28. Ianuarie 1934.

DIRECȚIUNEA.

Debit—Tartozik **Contul de Profit și Pierdere la 31 Dec. 1933.** — **Nyereség-Veszteség-számla 1933 dec. 31-én.** Credit—Követel

Dobânzile plătite după depuneri				Dobânzi și provizioane			
Betéték kamata		958.615		Kamatok és jutalékok		2.512.599	
Cheltuieli — Költségek		261.189					
diferite — különféle		100.000					
chirii — házbérek		220.572					
imposite diferite — különféle adók		462.000					
salarii — fizetések		106.000					
onorarii — tisztelet-díjak		404.223					
Beneficiu — Nyereség		2.512.599				2.512.599	

Arad, la 31. Decembrie 1933. — Arad, 1933. december 31-én

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE — AZ IGAZGATÓSÁG:

REINHART m. p.
 președinte — elnök

VARGA m. p.
 ZOMBORY m. p.

BLOCH m. p.
 CZERNOCZYK m. p.
 Dr. GABOS m. p.

KALMAR m. p.
 MENCZER m. p.
 L. OLARIU m. p.
 SCHAEFER m. p.

BARICZ m. p.
 CS m. p.

CENSORII — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

MOSKOVITZ m. p.
 președinte — elnök

HILYER m. p.

HÖNIG m. p.

NAGY m. p.

RIEDL m. p.

PAPAY m. p.

Credit—Vagyon.

Contul de Bilant la 31. Decembrie 1933. — Mérleg-számla 1933. december 31-én.

Debit—Tehet.

Numerar în Cassa			Părți sociale — Üzletrészek	6,175.188	
Pénztár állomány	1.188.988		Depuneri de părți sociale — Üzletrésztetétek	153.835	6.329.023
Numerar după la alți bănci	1.133.000	2.321.988	Fondul de Rezervă — Tartalék alap	1,027.922	
Készpénz más intézetnél elhelyezve		17.482.214	Fond de Rezervă al creanțelor dubioase	472.078	1,500.000
Imprumuturi cambiale		16.508.395	— Kétes követelések tartalék alapja		
Váltókölcsonok		99.335	Depuneri — Betétek:	25.899.396	
Debitori de Cont-Curent		8.000	— în libeluri — könyvecskében	1.450.167	28,140.991
Folyószámla, adósok		123.000	— de cont curent — folyószámlán	791.455	135.818
Imprumuturi în forma de avans		163.688	— depuneri săptămânale — heti betétek		7.499
Cații — Övadákok		123.000	Depozitele membrilor — Tagok letétei		189.044
Casa depe: Str. Blanduziei No. 26.			Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok		404.223
Blanțuziei, 26 sz. ház			Pe contul Transzitor — Átmeneti számlán		
Instalațiune — Berendezések		36,706.598	Beneficiu — Nyereség		36,706.598

Arad, la 31 Decembrie 1933. — Arad, 1933. december 31-én.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE — AZ IGAZGATÓSÁG:

REINHART m. p.
 președinte — elnök

BAKACS m. p.
 BARICZ m. p.

BLOCH m. p.
 CZERNOCZYK m. p.
 Dr. GABOS m. p.

KALMAR m. p.
 MECZER m. p.
 L. OLARIU m. p.
 SCHAEFER m. p.

VARGA m. p.
 ZOMBORY m. p.

Verificat și găsit conform registrele — Megvizsgáltatott és a könyvekkel egyezőnek találtatott.

CENSORII — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

MOSKOVITZ m. p.
 președinte — elnök

HILYER m. p.

HÖNIG m. p.

NAGY m. p.

PAPAY m. p.

RIEDL m. p.

Tipografia ERDELYI HIRLAP, Arad.